

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
BAROK DÖNEMİ PİYANO ESERLERİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Halil Ozan DEMİRTAŞ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Hatice EKİNCİ

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2013

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
BAROK DÖNEMİ PİYANO ESERLERİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Halil Ozan DEMİRTAŞ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Hatice EKİNCİ

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2013

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 6.12.2013 tarih ve 55/1 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 25.12.2013 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Halil Ozan Demirtaş'ın "Müzik Öğretmeni Adaylarının Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu tez çalışması Müzik Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Yrd. Doç. Dr. Hatice EKİNCİ
(Tez Danışmanı)

ÜYE : Doç. Dr. Sibel KARAKELLE

ÜYE : Doç. Dr. Kamile DEMİR

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 06/12/2013 tarih ve 55/1 sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

Bildirim Sayfası

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

27.12.2013

Halil Ozan DEMİRTAŞ

ÖZET

Müzik Öğretmeni Adaylarının Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Halil Ozan DEMİRTAŞ

Araştırmanın amacı, Türkiye'deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Lisans I ve IV düzeyinde piyano eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarının, Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunları deşifre, düzeye uygunluk, teknik özellikler, stil özellikleri ve yorumlama açısından bilimsel veriler ışığında incelemektir.

Araştırmanın veri toplama aşamasında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören Lisans I ve IV düzeyindeki 60 müzik öğretmeni adayından, Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunları kompozisyon biçiminde yazmaları istenmiştir. Kompozisyonlar değerlendirilip anket için bir madde havuzu oluşturulmuştur. Anket, 4 üniversiteden Lisans I ve IV düzeyinde öğrenim gören 172 müzik öğretmeni adayına uygulanmıştır.

Verilerin analizinde, SPSS (The Statistical Package for the Social Sciences) 15.0 paket programı kullanılarak frekans (f), yüzde (%) analizi yapılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre, 4 üniversitedeki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının deşifre, öğrenci düzeyine uygunluk, teknik özellikler, stil özellikleri ve yorumlama açısından problemler yaşadıkları saptanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi piyano eserleri hakkındaki teorik bilgilerinin yetersiz olduğu sonucuna dayanarak çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Barok dönemi, deşifre, piyano eğitimi, teknik, yorumlama.

ABSTRACT

The Problems in Baroque Period Piano Works Confronted by Pre-service Music Teachers and Suggestions

Halil Ozan DEMİRTAŞ

Aim of this research is to research, in the light of scientific data, the problems in sight reading, appropriacy, techniques, style and performing in Baroque Period piano works which have been confronted by pre-service music teachers who are in their first and last education years at the music teaching departments in Turkey.

At the stage of collecting the research data, 60 pre-service music teachers who are studying at Music Education Department of Mehmet Akif Ersoy University, were asked to write down the problems which they confront while performing Baroque Period piano works. Having considered the compositions, item pool has been created for the questionnaire. The questionnaire has been conducted to 172 pre-service music teachers who are studying in music education departments of 4 different universities in Turkey and who are in their first and last academic years.

At the stage of analysis, percentage and frequency tables have been created by using SPSS (The Statistical Package For The Social Sciences) 15.0 software.

According to the data, it has been detected that most of the pre-service music teachers who are studying at the music teaching departments in these 4 universities are having problems in sight reading, appropriacy, techniques, style and performing in Baroque Period piano works. Having been concluded that pre-service music teachers are lack of theoretical knowledge, suggestions about these problems have been proposed.

Keywords

Baroque period, performing, piano education, sight-reading, technique.

TEŞEKKÜR

“Müzik Öğretmeni Adaylarının Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri” konulu araştırmamın her aşamasında değerli katkılarıyla beni yönlendiren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hatice EKİNCİ'ye, ölçme aracını hazırlama ve kontrol aşamasındaki katkılarından dolayı Doç. Dr. Sibel KARAKELLE'ye, araştırmada kullanılan analiz ve teknikler konusundaki katkılarından dolayı Uzm. Dr. Elvan GÜN DURU'ya ve Arş. Gör. Elmas GÜN'e, çeviri ve dilbilgisi aşamasında yardımını hiçbir zaman esirgemeyen değerli eşim Pelin DEMİRTAŞ'a ve çalışmaya katılan tüm öğrencilere en içten teşekkürlerimi sunarım.

Halil Ozan DEMİRTAŞ

Burdur, 2013

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BİLDİRİM	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	v
SİMGELER VE KISALTMALAR	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Barok Dönemi	6
2.2. Piyano	7
2.3. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Deşifre	10
2.4. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Teknik Özellikler	11
2.4.1. Parmak Numaraları (Duata)	11
2.4.2. Pedal	12
2.4.3. Portato (Portamento)	13
2.4.4. Legato – Non Legato	13
2.4.5. Staccato	14
2.4.6. Marcato	14

2.4.7. Tenuto	15
2.5. Süslemeler.....	15
2.5.1. Çarpma.....	16
2.5.2. Tril	16
2.5.3. Grupetto	16
2.5.4. Mordan	17
2.5.5. Abantı (Apojyatür)	17
2.6. Kontrpuan.....	18
2.7. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Stil.....	19
2.8. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Yorumlama.....	19
2.9. Barok Dönemi Piyano Eserlerindeki Diğer Unsurlar.....	20
2.9.1. Müzik Biçimleri	20
2.9.1.1. Prelüd	20
2.9.1.2. Füg.....	20
2.9.1.3. Menuet.....	21
2.9.1.4. Envansiyon	21
2.10. Piyano Pedagojisinde Kullanılan Bazı Eserler	22
2.10. 1. Barok Dönemi Piyano Literatürü	24
2.11. İlgili Araştırmalar.....	24
2.11.1. Yurt İçi Araştırmalar	24
2.11.2. Yurt Dışı Araştırmalar.....	26
BÖLÜM III.....	28
YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli.....	28
3.2. Çalışma Grubu.....	28
3.3. Veri Toplama Araçları	28
3.4. Verilerin Analizi	29
BÖLÜM IV	30
BULGULAR VE YORUM.....	30
4.1. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	30
4.2. Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	30

4.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	31
4.4. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
4.5. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	32
4.6. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	33
4.7. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	36
4.8. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	39
BÖLÜM V	41
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	41
5.1. Sonuçlar.....	41
5.2. Öneriler	42
KAYNAKÇA	46
EKLER.....	50
EK-1 (Anket Formu)	51
EK-2 (İzin Belgesi I).....	53
EK-3 (İzin Belgesi II).....	54
EK-4 (İzin Belgesi III).....	55
EK-5 (İzin Belgesi IV)	56
EK-6 (İzin Belgesi V)	57
EK-7 (İzin Belgesi VI)	58
EK-8 (İzin Belgesi VII)	59
EK-9 (İzin Belgesi VIII)	60
ÖZGEÇMİŞ SAYFASI	61

SİMGELER VE KISALTMALAR

- GSSL :** Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
- GÜGEF :** Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
- SPSS :** Statistical Package for the Social Sciences

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
1. Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Etüt Ve Egzersiz Kitapları.....	23
2. Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Metotlar.....	23
3. Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Albümler.....	23
4. Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Barok Dönemi Piyano Eserleri.....	24
5. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	30
6. Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	30
7. Öğrencilerin Sınıfa Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
8. Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Deşifre Aşamasında Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
9. Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Öğrenci Düzeyine Uygunluğu Konusunda Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	32
10. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Teknik Özelliklere İlişkin Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	34
11. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Stil Özelliklerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	36
12. Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Yorumlanmasında Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	39

ŞEKİLLER DİZİNİ

Tablo	Sayfa
1. Müziğin Gelişimi Sürecindeki Dönemler	1
2. Klavsen ve Modern Piyano.....	2
3. Psalterion ve Timpanon.....	8
4. Klavsen	8
5. Konser Piyanosu ve Duvar Piyanosu	9
6. Pedal Türleri.....	12
7. Portato Örneği.....	13
8. Legato ve Non Legato Örnekleri.....	14
9. Staccato Örneği	14
10. Marcato Örneği	15
11. Tenuto Örneği	15
12. Çarpma Örnekleri.....	16
13. Tril Örneği	16
14. Grupetto İcra Örnekleri.....	17
15. Alt Mordan ve Üst Mordan Örnekleri	17
16. Abantı (Apojyatür)	18
17. Kontrpuan Tekniği İle Yazılmış Bir Füg	18
18. Prelüd Örneği.....	20
19. Dört Sesli Bir Füg Örneği	21
20. Menuet Örneği	21
21. İki Sesli Envansiyon Örneği.....	22

BÖLÜM I

Giriş

Müzik, titreşimlerin belirli kurallar içerisinde anlamlı bir bütün oluşturduğu köklü bir sanat dalıdır. Say (2002), müzik üzerine hazırladığı çalışmasında, müziği insana duyup düşündüklerini seslerle anlatma olanakları veren bir dil olarak tanımlar. Feridunoğlu'ya (2005) göre müziğin başlangıcı tam olarak bilinmese de ilkel insanın içgüdüsel ritim duygusu ve doğa seslerini taklit etmesiyle ortaya çıktığı olasıdır. İlyasoğlu (1994), müziğin geçmişten günümüze gelişimini incelediği çalışmasında, müziği karmaşık bir sanat dalı olarak uzun yılların eğitimini ve emeğini gerektiren ve diğer sanat dalları arasında en ilkel ve en temel güdülerden kaynaklanmış olanı olarak tanımlamıştır. Feridunoğlu'ya (2004) göre, müziğin bütün sanatlardan daha etkili olmasının nedeni, kültür düzeyine bakılmaksızın herkes tarafından algılanabilmesidir.

Gelişimi süresince müzik, birçok dönemden geçmiş ve bu dönemlerin dini, siyasi ve kültürel olaylarından etkilenmiştir. Uçan'a (1996) göre, müziksel çevre, onu oluşturup içinde yaşayan insanla birlikte sürekli bir oluşum, değişim ve gelişim halindedir.

Şekil 1.1. Müziğin Gelişimi Sürecindeki Dönemler

Klasik Batı Müziğindeki sanatsal dönemlerin en önemlilerinden biri, 1600-1750 yılları arasındaki Barok Dönemidir. Say'a (2002) göre, Barok Dönemi, Rönesans ile Klasik Dönem arasında, kültür tarihinde yaklaşık 150 yılı kapsayarak 17. Yüzyılın ilk çeyreğinden 18. Yüzyılın ortasına kadar egemen olan ve soylular kesiminin (aristokrasinin) beğenisini yansıtan, plastik sanatları ve müziği de içeren sanat üslubudur. Aydınlanma çağında kendinden önceki dönemi küçümsemek için kullanılmaya başlayan "Barok" terimi, Portekizce "çarpık inci" anlamına gelir. Say'a (1992) göre, Barok Dönemi müziği, geniş aralıklar kullanan, çalgılar arasında ya da çalgılarla sesler arasında karşıtlıklar kuran, süslemeler, eksen değişimleri, karşıtlıklar ve beklenmedik öğelerle doludur. İlyasoğlu (1994) ise, Barok Dönemi müziğinin başlıca özelliğini, Barok Dönemin müziğini anlatmak için seçeceğimiz ilk sözcük karşıtlık (kontrast) olmalıdır, bu müziğin her öğesinde karşıtlık oluşur şeklinde tanımlamaktadır. Dik'e (2006) göre, Barok müzik çok sık ton değiştirmesi,

abartılı süslemeleri, anlaşılması zor armoni yapısı ve bitmek bilmeyen melodileriyle kuralların dışına çıkmanın pek mümkün olmadığı bir müziktir.

Bugün bildiğimiz piyanonun 1711'deki icadından önce 1600'lü yıllardaki Barok Dönemi müziğinin temel çalgılarından biri klavsendir. Piyanodan farklı olarak, klavsende piyanodaki beyaz tuşlar siyah iken piyanodaki siyah renkte tuşlar da klavsende beyaz renktedir. Önceleri tek klavyeli bir çalgı iken sonraları iki klavyeden oluşan klavsener icat edilmiştir.

Şekil 1.2. Klavsener ve Modern Piyano

Barok Döneminin popüler çalgısı klavsener için çok sayıda eser bestelenmiş ve bu eserler günümüze kadar ulaşmıştır. Klavsener için bestelenmiş eserler bugün klavsener ile icra edilebilmesinin yanı sıra modern piyano ile de icra edilebilmektedir.

Türkiye'de piyano eğitiminin verildiği Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve özel müzik eğitimi veren tüm kurumlarda, Barok Döneminde bestelenen klavsener ve piyano eserleri piyano eğitimi sürecinde sıklıkla kullanılmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Türkiye’de piyano eğitiminin verildiği Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümleri ve Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde olduğu gibi, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Barok Dönemi piyano eserlerini ders içinde deşifre yapmaları, teknik özelliklerine ve stil özelliklerine uygun bir şekilde yorumlayarak eserlerin yapılarını ve Barok Dönemini tanımaları beklenmektedir. Ayrıca bu eserlerde yer alan Barok Dönemi’ne özgü süslemelerin doğru icra edilmesi ve pedalların doğru kullanımı gibi beceriler, müzik öğretmeni adaylarından beklenmektedir.

Türkiye’de, müzik öğretmeni adaylarının, piyano eğitimlerinde önemli bir yere sahip olan Barok Dönemi piyano eserlerinin deşifresinde zorlandıkları, süslemeleri çoğunlukla doğru icra edemedikleri, Barok Dönemi stil özelliklerini kavrayamadıkları ve bu döneme ait eserler ve bestecileri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları piyano eğitimcileri tarafından gözlenmiştir. Öğrencilerin çalmaları beklenen Barok Dönemi piyano eserlerinde teknik açıdan açıklayıcı bilgilere ihtiyaç duyulduğu ayrıca gözlenmiştir. Bu eserlerin icrasının, Barok Dönemi haricindeki dönemlerde bestelenmiş eserlerin icrasına oranla daha fazla gayret gerektirmesinin, müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi piyano eserlerine karşı ilgisizlik ve isteksizlik yarattığı pedagoglar tarafından düşünülmekte ancak bilimsel verilere dayanmamaktadır.

Bahsedilen problemlerden yola çıkarak, Türkiye’deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Lisans I ve IV düzeyinde piyano eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunları bilimsel veriler doğrultusunda tespit etmek ve elde edilen sonuçlara yönelik çözüm önerileri sunmayı amaçlayan araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir:

1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Araştırmanın alt problemleri aşağıda verilmiştir.

1. Barok Dönemi piyano eserlerinin **deşifre** aşamasında karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?
2. Barok Dönemi piyano eserlerinin **öğrenci düzeyine uygunluğu** konusunda karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?
3. Barok Dönemi piyano eserlerinde **teknik özelliklere** ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?
4. Barok Dönemi piyano eserlerinde **stil özelliklerine** ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?
5. Barok Dönemi piyano eserlerinin **yorumlanmasında** karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerine öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; Türkiye'deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Lisans I ve IV düzeyinde piyano eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarının, Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunları deşifre, düzeye uygunluk, teknik özellikler, stil özellikleri ve yorumlama açısından bilimsel veriler ışığında tespit etmek ve ulaşılan bulgulara yönelik öneriler sunmaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Türkiye'deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimlerinde, Klasik Batı Müziğinin her dönemine ait piyano eserlerine yer verilmektedir. Bu dönemler arasında önemli bir yeri olan Barok Dönemde bestelenmiş piyano eserlerinin piyano eğitim programlarında yer alması araştırmanın önemini arttırmaktadır. Araştırma, Barok Dönemi piyano eserlerinin deşifre yapılması, eserlerin öğrencinin düzeyine uygunluğuna göre seçilmesi ve yorumlanması ile eserlerin teknik ve stil özelliklerine ilişkin güçlüklerinin tespit edilmesi bakımından önem taşımaktadır.

1.5. Varsayımlar

1. Yöntemin araştırma ve çalışma için uygun nitelikte olduğu,
2. Ulaşılan kaynakların yeterli ve güvenilir olduğu,
3. Araştırma yapılacak Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki öğretimin; uygulanan program, kullanılan yöntem ve teknikler bakımından önemli bir farklılık göstermediği temel varsayımından hareket edilmiştir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma; Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi, Mehmet Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ile ve ulaşılabilen Barok Dönemi piyano literatürü ile sınırlı tutulmuştur.

1.7. Tanımlar

Sonorite : Dolgun, derin, sürekli tınlayan, kaliteli ve anlamlı ses elde edebilme anlamında kullanılır.

Barok : 1600-1750 yılları arasındaki sanatın ifade edilmesinde kullanılır. Tüm sanat dallarında parlak, gösterişli, detaylı anlatımı tanımlar. Portekizce'de "çarpyık inci" anlamına gelmektedir.

Deşifre : Çözölmüş, açıklanmış. (TDK, Türkçe Sözlük). Müzikte ilk görüşte nota okuyabilme becerisi. (Örn. Daha önce karşılaşılmamış bir piyano yapıtını ağır veya hızlı tempolarda icra etme)

Armoni : Kelime olarak uyum, ahenk anlamlarına gelmektedir. Armoni, birden fazla unsurun birbiri ile oluşturduğu uyumdur. Müzikte ise birden çok sesin oluşturduğu uyumdur. Ayrıca klasik batı müziğindeki kurallar bütününe verilen addır.

Kadans : Durgu, kalış anlamındadır. Bir yapıtın bölümünün veya tamamının bittiğini işaret eden ses kümesini belirtmede kullanılır.

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve İle İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesi kapsamında Barok Dönemi, Piyano, Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Deşifre, Teknik Özellikler, Barok Dönemi Stil Özellikleri, Yorumlama ve Yurt içi-Yurt dışı ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Barok Dönemi

Portekizce bir sözcük olan “Barroco” sözcüğünden dünya dillerine geçen Barok terimi, “şekilsiz, biçimsiz, kalitesiz inci” anlamına gelmektedir. Cangal’a (1999) göre Barok, 17.yüzyılın ve 18.yüzyılın ilk yarısının sanatındaki genel eğilimleri, büyük orantıları, dramatik davranışları ve süsleme ile ilgili beğenileri tanıtmak için kullanılan bir terimdir. Say’a (2002) göre, Barok Dönemi, Rönesans ile Klasik Dönem arasında, kültür tarihinde yaklaşık 150 yılı kapsayarak 17.yüzyılın ilk çeyreğinden 18.yüzyılın ortasına kadar egemen olan ve soylular kesiminin (aristokrasinin) beğenisini yansıtan, plastik sanatları ve müziği de içeren sanat üslubudur.

Barok Dönemde tekdüze tınılar, yerini, çalgıların birbirleriyle adeta yarışır duruma geldiği bir müzik anlayışına bırakmıştır. Karşıtlık, yani kontrast adı verilen bu temel üzerine kurulan Barok Dönemi müziğinde *ricercare* ve *toccatà* gibi çalgı müziği türleri doğmuştur. Ayrıca çalgı müziğindeki karşıtlık, zaman içinde hızla gelişerek konçerto geleneğini doğurmuştur. Rönesans Dönemindeki müziğin aksine Barok Dönemi müziğinde, yapıtın bir bölümünün veya tamamının bittiğini haber veren ve dinleyicide bitiş hissi uyandıran kadanslar sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Zengin armoni, ritim dokusu, süslemelerin fazla kullanımı ve ses gürlüğünün yapıtın bütününde önem kazanması Barok Dönemi müziğinin temel özellikleri arasındadır. İlyasoğlu (1994) çalışmasında, Barok Dönemi müziğini anlatmak için seçeceğimiz ilk sözcüğün karşıtlık (kontrast) olması gerektiğini belirtir.

Demirova ve diğerlerine (2013) göre, Baroktaki çalgı müziğinde dönemin esas çalgısı org’tan klavsen-klavikorda ve sonra da piyanoya varan aşamalı bir gelişme meydana gelmiştir. Petenkaya, 2006 yılında yayınlanan çalışmasında, klavyeli çalgılardaki gelişimi şu şekilde açıklamaktadır: “Klavyeli çalgılardaki gelişimin Johann Sebastian Bach’ın katkılarıyla gerçekleşmiştir. Bir oktav on iki eşit aralığa bölünüp, matematiksel bir düzen kazanarak 12 majör ve 12 minör kesinliğe kavuşmuştur. Klavsen çağın en önemli çalgısıdır. Genellikle çift klavyelidir” (s. 6-7).

Barok Döneminin popüler çalgısı klavsen, bugün bildiğimiz piyanoya çok benzese de mekanizma, ses rengi ve çalış tekniği bakımından piyanodan tamamen farklıdır. Piyanoda sesin gürlüğü azaltmak ve çoğaltmak mümkün iken, klavsende bunu yapmak mümkün değildir. Bugün piyanoda icra edilen Barok Dönemde bestelenmiş yapıtların büyük bir çoğunluğu aslında klavsen için bestelenen yapıtlardır.

Barok Dönemi çalgı müziğinin genel özellikleri olarak yapıtların canlı bir tempoda, belirgin ve parlak seslendirilmesi ve çokça kullanılan süslemelerin doğaçlama şeklinde icra edilmesi söylenebilir. Pedalın mümkün olduğu kadar az kullanılması ve dönemin ihtişamına uygun gösterişli bir icra şekli de Barok Dönemi stil özelliklerindedir.

2.2. Piyano

Toplam 88 tuştan oluşan piyano, tüm çalgılar arasında temel çalgı olarak kabul edilmektedir. Say'a (2002) göre piyano, klavyesinden mekanizmasına, tellerinden pedallarına kadar binlerce parçadan oluşmuş bir bütünün sağladığı zengin ses olanaklarıyla üstün niteliklerinin insanlığa sunan evrensel bir çalgıdır. İlyasoğlu (1994), başlangıcından günümüze müzik türleri ve bestecileri incelediği çalışmasında, piyanonun tellere vurulan tokmaklar mekanizmasına dayandığı için piyanonun vurmali çalgı sınıfına girdiğini belirtmiştir. Cangal, 1999 yılında yayınlanan çalışmasında, piyano klavyesindeki toplam 88 tuşun, hem ses sayısı hem de sıralanış biçimi açısından batı müziği genel dizisinin tipik bir örneği olduğunu belirtir.

7 oktavı aşan ses aralığına sahip piyanonun icadı 1711 yılı olarak bilinse de piyano, icadından çok önceleri kullanılan ve henüz o zamana dek piyano kadar gelişme göstermemiş bazı çalgılara yeni özelliklerin eklenmesi ve geliştirilmesiyle ortaya çıkmıştır. Piyanonun en ilkel hali, eski çağlarda Asya uygarlıklarından Avrupa uygarlıklarına taşınmış olan "psalterion" ve "timpanon" adlı ilkel çalgılardır. Üzerine gerilmiş tellerden oluşan bu çalgılardan "psalterion" parmaklarla çalınırken, "timpanon" ise çomak vasıtasıyla çalınmaktaydı.

Şekil 2.1. Psalterion ve Timpanon

M.Ö. 570-495 yılları arasında yaşamış olan İyonyalı Pisagor, tek telden oluşan "monochord" adlı çalgıyı geliştirdi. Bu alet, o dönemlerde bazı matematiksel deneyler için kullanılmıştı ancak daha sonra müzikte ses verme amacıyla kullanıldı. Tek telden oluşan haline çok sayıda tel eklenmesiyle bu çalgının adı "polychord" oldu. Bu çalgı da geliştirilerek "klavikord" ortaya çıktı. Klavikord'da ses, çubukların tuşlara basıldığı zaman tellere vurması ile elde ediliyordu. Venedikli çalgı yapımcısı Spinetti, Psalterion'u geliştirerek "epinet" adlı çalgıyı icat etti. Bu çalgıda ses oluşumu ise mızrapların tellere dokunmasıyla oluşuyordu. Tüm bu gelişmeler sonucunda, bu çalgıların tümünün özelliklerini de içinde barındıran ve boyutları genişletilmiş "klavsen" adlı çalgı 1600'lü yıllarda popülerleşti ve Avrupa'da Barok Dönemi çalgı müziğinin en popüler çalgısı haline geldi.

Şekil 2.2. Klavsen

Floransalı Bartolomeo Cristofori 1711 yılında klavikordu örnek alarak ve birikimlerini kullanarak Piano e Forte adını verdiği yepyeni bir alet geliştirdi. Hem hafif (piano) hem de kuvvetli (forte) çalabilen bu sazın özelliği tuşların küçük, meşin kaplı çekiçleri hareket ettirerek üç tele vuruşuydu (Feridunoğlu, 2004, s.203).

İlyasoğlu'ya (1994) göre piyanodan önceki klavyeli çalgılar (klavsen, klavikord) ses gürlüğünü yükseltip alçaltma yeteneğinden yoksundur. Piyano ise hem piano (yumuşak) hem de forte (güçlü) dinamikleri yorumlayabilir. Say'a (2002) göre piyano, müzikteki rolü bakımından bir "solo çalgı" olduğu kadar, oda müziği ve orkestradaki işlevleriyle de öne çıkar.

Piyano icat edildiği 1711 yılından beri çok sayıda değişime ve gelişime uğramış, mekanizmalarının geliştirilmesiyle bugün bildiğimiz modern piyanolar ortaya çıkmıştır. Bugün bildiğimiz modern piyanolar iki türe ayrılmaktadır. Birincisi konser piyanosu olarak da bilinen kuyruklu piyano, ikincisi ise konsol piyano olarak da adlandırılan duvar piyanosudur. Kuyruklu piyanoda tuşlara bağlı olan teller yatay konumda iken duvar piyanolarında dikey konumda bulunmaktadır.

Şekil 2.3. Konser Piyanosu ve Duvar Piyanosu

Piyano, günümüz müzik eğitiminin temel çalgısıdır. Temel armoni bilgilerinin, kontrpuan tekniğinin ve eşlik yapabilme becerisinin öğrenciye kazandırılmasında piyano ve piyano eğitiminin önemli bir yeri vardır. Ekinci'ye (1998) göre piyano eğitimi, öğrencilerin piyano tekniğini geliştirmelerinin yanında, müziksel işitme, okuma, yazma, koro eğitimi, armoni ve kontrpuan çalışmalarında yardımcı ve geliştirici bir önem taşımaktadır. Gökbudak ve diğerlerine (2013) göre ise piyano eğitimi ve öğretimi, müzik eğitiminin temelini oluşturan bir eğitimidir. Bu nedenle,

gerek mesleki, gerek amatör, gerekse özendirici müzik eğitiminde piyano önemli bir yere sahiptir.

Uzun ve karmaşık bir süreç olan piyano eğitiminde, öğrenciye ilk derslerden başlayarak bilinçli, sürekli ve özenli uygulanması gereken temel davranışların kazandırılması son derece önem taşımaktadır (Ercan, 2008). Fenmen (1947), piyano ve piyano eğitimini incelediği çalışmasında, piyano öğretiminde esasın, öğrencinin müzikal gelişimini sağlamak olarak açıklar. Ekinci (1998) ise başlangıç piyano eğitiminin temelini, öğrencinin müziği gerçeğe ilgili duyguları ve yaşantıları içeren bir sanat dalı olarak algılamasını ve müzikal düşünmesini sağlamak olarak açıklar.

2.3. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Deşifre

Piyano eğitiminin temelinde, doğru nota okuma becerisi bulunmaktadır. Hızlı bir şekilde nota okuyamayan bir piyano öğrencisinin ilerde karşılaşacağı birtakım problemleri kolaylıkla çözmesi mümkün olmayacaktır. Bu bakımdan piyano eğitiminde deşifre çalışmalarının önemi büyüktür.

Deşifre kelimesi müzikte henüz ilk kez ve hiçbir ön hazırlık yapılmadan çalma anlamına gelmektedir. Deşifre yapacak olan öğrenci ilk kez karşılaştığı notayı kısa bir süre inceledikten sonra çalgısı ile mümkün olan en az hata ile çalmaya çalışır. Sözer'e (1998) göre deşifre, bir müzik yapıtının notalarını ilk görüşte okuyuvermek ya da icra edebilmektir. Çimen (2013), piyano eğitiminde deşifre becerisini incelediği çalışmasında, deşifrenin hızlı ve doğru nota okumaya yardım ettiğini, dolayısıyla piyano çalışmalarını daha zevkli hale getirerek öğrencinin çalgıyı sevmesini ve daha çabuk ilerlemesini sağladığını belirtir. Price, Blanton ve Parrish (1998), deşifre konusu üzerine hazırladıkları çalışmalarında, müzik öğrencilerinin müziği, kitap okudukları ustalıklı okumaya ihtiyaçları olduğunu, iyi müzik okuyamayan müzik öğrencisinin eğitimsiz, cahil olarak değerlendirildiğini ve etkili müzik performansının büyük oranda müziği okumada yeterli olmaya bağlı olduğunu belirtmiştir.

Piyanoda ilk kez deşifre yapacak bir öğrencinin ileri düzeyde nota okuyabilen bir öğrenciye göre daha yavaş deşifre yapabileceği açıktır. Bu nedenle deşifre çalışmasına ilk kez başlayan bir öğrenciye eseri incelemesi için daha fazla zaman verilmesi yararlıdır. Deşifre yapılmadan önce piyano öğrencisi esere hızlıca göz atarak bir ön çalışma yapar. Demirova'ya (2003) göre öğrenci deşifre yapmaya

başlamadan önce, eserin tüm nota ve metnini hızla gözden geçirerek parçanın “havasını” hissetmeli, tonunu, temposunu, tempo ve ritim değişmelerini fark etmeli, dinamik sınırları, gelişmeleri bulmalı ve belirlemelidir. Özer’e (2010) göre, bir müzik yazısını özellikle de çift porte, iki farklı anahtarla piyano için yazılan bir müzik sayfasını ilk görüşte okumak karmaşık ve ciddi çalışma gerektiren bir iştir. Bu nedenle düzenli çalışmalar yaptırılarak öğrencilere deşifre becerisinin kazandırılması gerekmektedir.

Fenmen (1947) deşifreyi ikiye ayırır:

İki türlü deşifre vardır: Birincisi ilk ele aldığımız eseri yavaş yavaş ve her notasını iyice inceleyerek okumak; ikincisi, eserin temposuna yakın bir hızlilikla, ve temiz çalmaya dikkatten ziyade eserin karakter ve ifadesine dikkat ederek okumak. Birinci deşifre tarzı, ilerde esaslı surette çalışılacak bir eser için yapılır. Yani, repertuarımıza alacağımız bir eseri ilk okuduğumuz zaman, her notasına, her nüansına, velhasıl kağıtta yazılı her şeyine dikkat ederek okumalıyız. Böyle bir deşifre, eseri çalışmaya başlangıç sayılacağı için, hakiki deşifre değildir. Bizi asıl hızlı okumaya alıştıracak olan ikinci deşifre tarzı, eserin temposuna yakın bir sür’atte çalmak ve mümkün olduğu kadar kağıt üzerindeki okuyabilmektir.

2.4. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Teknik Özellikler

2.4.1. Parmak Numaraları (Duete)

Piyano öğretiminde parmak numaraları ve bu numaraların belirlenmesi çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Piyano eserindeki notaların uygun parmak numaralarıyla çalınması, öğrencinin çalıştığı eseri daha rahat çalmasını/deşifre yapmasını sağladığı gibi, ortaya çıkan müziğin kalitesini de olumlu yönde etkiler. İkinci, Gün ve diğerlerine (2013) göre, eserlerin deşifre aşamasında uygun parmak numaralarının belirlenmesi, kaliteli bir tını elde edilmesi ve müzikal ifadenin sağlanması için önemlidir, cümlelerin doğru seslendirilmesi ve bütünlüğünün bozulmaması parmak numaralarının titizlikle seçimini gerektirir ve özellikle ezginin bulunduğu pasajların, daha çok güçlü parmaklar tarafından seslendirilmesine dikkat edilmelidir. Ercan’a (2008) göre iyi bir yorum tekniği kazanmak için belirlenen uygun parmak numaralarını kullanmak şarttır.

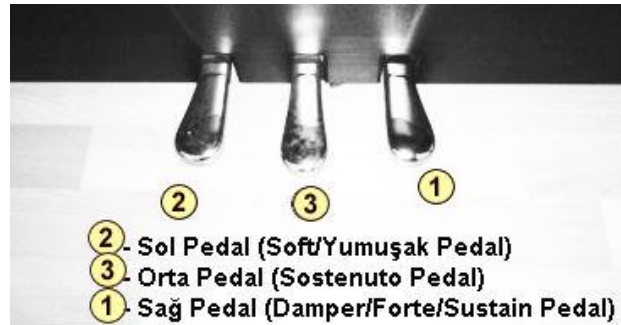
Yüksek müzikal ve teknik kapasitede çalabilmek için piyanist, elinin anatomik gerçeklerine uygun ve mümkün olan en az gerginlik ve enerji tüketimiyle çalmak zorundadır. Uygun olmayan numaralandırmanın piyaniste fazladan fiziksel zorluklar çıkartacağı ortadadır (Gültek, 2008, s.73).

Parmak numaraları belirlenirken piyano öğretmenin öğrenciye yol göstermesi önemlidir. Parmak numaraları, öğrencinin el pozisyonunu ve parmak geçişlerini mümkün olduğu kadar az yapacak şekilde belirlenmiş olmalıdır. William, 1950’de yayınlanan çalışmasında, parmak numaraları bir parçayı yüceltebilir ya da bozabilir

diyerek parmak numarasının önemini vurgulamıştır. Bastien'e (1988) göre neredeyse bütün piyanistler eserlerde parmak numaralarına uymanın önemi konusunda hemfikirdir. 1952'de yayınlanan çalışmasında ise Cortot, Frederick François Chopin'in parmak numaralarının önemi hakkında şunları söylediğini aktarmıştır: Her şey uygun parmak numaralarına bağlıdır.

2.4.2. Pedal

Piyanoda pedal kullanımı, iyi bir armoni bilgisini ve iyi bir müzik kulağını gerektirmektedir. Pedalların doğru kullanımı, piyanistin yorumladığı eserden yepyeni tınılar elde ederek yorumunu zenginleştirmesini sağlar. Aziz ve diğerlerine (2013) göre pedal, sesin sönmesini engelleyen, tını süresini uzatan, yorumcuya sonorite zenginliği sunan bir araçtır. Pamir'e (1984) göre ise pedal, piyanodan çıkan sesin sönme niteliğine karşı gelen, tını süresini uzatan ve onu kuruluktan kurtaran bir araçtır. Özdemir (2012), piyano pedalları ile ilgili yaptığı çalışmasında, piyano tekniğinin öğelerinden biri olan pedal tekniğinin diğer temel tekniklerde olduğu gibi doğru kavranması ve uygulanması bakımından özen ve hassasiyet gerektirdiğini belirtmiştir. Göher'e (2002) göre ise pedallar, bestecinin istediği atmosferin yaratılmasında büyük yardımcıdır ancak tutumsuz ve dikkatsizce kullanıldığı zaman eserlerin yapısını bozabilir, bulanıklığa, ses kirliliğine yol açabilir.

Şekil 2.4. Pedal Türleri

Birinci pedal "loud" pedal olarak da adlandırılır ve sağ tarafta bulunur. Göher'e (2002) göre bu pedala basıldığı zaman tüm perdelerin üzerindeki surdin kalkar ve ses zenginleşir.

İkinci pedal ise "una corda" (*İta. Tek tel*) olarak da adlandırılır ve sol tarafta bulunur. Çimen'e (2001) göre:

İkinci pedal olan sol pedal, diğer dillerdeki karşılığıyla “soft pedal” ,“una corda” veya “sourdine” ise tuşları yanlamasına biraz sağa doğru kaydırır ve çekiçler yalnız bir tele vurur. Böylece çalınan sesler hem hafif, hem de mat bir renk alır. Ancak, duvar piyanolarında sol pedal sadece sesi hafifletir, tınıyı değiştirmez (s.161).

Üçüncü pedal ise “sostenuto” veya “tonal” olarak da adlandırılan orta pedaldır. Orta pedal bazı eserlerde belirli sesleri veya akorları sürekli olarak tınlatmak amacıyla kullanılır (Çimen, 2001).

2.4.3. Portato (Portamento)

Kelime anlamı yaylı çalgılarda “yayı kaldırmadan çalma” anlamına gelen portato, piyano yazısında “taşıyarak” anlamına gelmektedir. Notaların belirtilerek çalınmasıdır ancak bağlı çalma anlamında değildir. Fenmen’e (1947) göre portato, tuşları parmakla okşamak suretiyle yapılır. Parmak tuş üzerinde büyük ölçüde sürünerek çalar. Bilek yukarı kalkarken elin ağırlığı ile parmak tuşu hem çalar hem de üzerine sürünür. Ekinci, Gün ve diğerleri (2013), müzikal ifade ve yorum üzerine yaptıkları çalışmalarında, portatonun bazen orta düzey Staccato olarak adlandırıldığını ve Staccato işaretlerinin üzerine bir bağ konularak karşımıza çıkabileceğini belirtmiştir.

Portato

Şekil 2.5. Portato Örneği

2.4.4. Legato ve Non Legato

Legato, iki veya daha fazla notayı birbirinden koparmadan akıcı bir şekilde seslendirmek anlamındayken; Non-Legato ise tam tersine notaları ayrı ayrı seslendirmektir. Bastien’a (1988) göre, Legato prensibinin gerçekleşmesi için öğrenci, bir sonraki nota çalınana kadar o anda çaldığı notanın bulunduğu tuştan parmağını çekmemesi gerekir. Fenmen’e (1947) göre ise, Non Legato çalışta Legato çalışın aksine olarak bu icra tarzında parmaklar iyi artiküle olunurlar ve bir parmak tuşu terk eder etmez öbür parmak tuşuna basar. Fenmen ayrıca Legato çalış hakkında şunları açıklar: “Legato çalış, yani bağlı çalış, piyanistlerin en çok kullandıkları icra tarzıdır ki, sesleri bağlı çalmaktan ibarettir. Legato çalışta,

parmaklar tuşlara olan yakınlıklarını kaybetmezler, ve elimiz sanki klavye tarafından cezp ediliyormuş gibi bir his gelir. El ve önkol ağırlığı parmak uçlarına tesir eder. Bir tuş tamamen kaldırılmadan ötekine basılmak üzere bulunulur, böylelikle de sesler arasında bağıllık elde edilmiş olur” (s. 71).

Şekil 2.6. Legato ve Non Legato Örnekleri

2.4.5. Staccato

Staccato, notayı zıplatarak çalma anlamındadır. Notalar üzerine yazılan noktalar ile ifade edilen Staccato, notaları birbirinden ayırır ve kesik kesik bir tını elde edilir. Staccato tekniği Klasik Dönem ve Romantik Dönem piyano müziklerinde olduğu gibi Barok Dönemi piyano müziğinde de sıkça yer alır ve bu teknik yorumcunun parmağı, bileği veya önkolu ile yapılabilir. Last, 1972’de yayınlanan çalışmasında müzik kuramcılarının, haklı olarak, Staccato yapabilmek için piyano tuşundan ses geldiği anda tuşa uygulanan eforun serbest bırakılmasını ve tuşa basıldıktan sonra tuşa uzun süreli baskı uygulamaktan kaçınılması gerektiğini belirtirler.

Şekil 2.7. Staccato Örneği

2.4.6. Marcato

Marcato işareti ile belirtilmiş notalar, yaylı çalgılarda olduğu gibi tuşlu çalgılarda da her biri birbirinden açık şekilde ayrılmış olarak ve vurgulu çalınmaktadır. Bu teknik Non-Legato ile benzerlik taşımaktadır ancak Non-Legato ile Marcato arasındaki en büyük ayırım, marcato işareti ile belirtilmiş notaların dinleyici tarafından açık bir

şekilde fark edilebilecek kadar vurgulu ve belirgin duyulmasıdır. Feridunoğlu'ya (2004) göre Marcato çalışta ilgili notalar açıkça belirtilerek çalınır. Sözer (2005) ise Marcato çalışı belirgin, vurgulu (ses ya da çalgı için yazılmış bir yapıtın, notalar tane tane çalınacak şekilde yorumu) şeklinde tanımlamaktadır.

Marcato

Şekil 2.8. Marcato Örneği

2.4.7. Tenuto

Tenuto işareti, notaların yazıldığı değer süresince uzatılması gerektiğini belirtir. Tenuto işareti ile belirtilmiş notalar hafif vurgulu duyulur ve belirgindir. Ekinci, Gün ve diğerlerine (2013) göre Tenuto, sesi tam değerinde tutmayı ifade eder ve notanın üzerinde ya da altında bir çizgi işareti biçimindedir. Say (2002) ise Tenuto'yu, sürdürerek, ses gürlüğünü aynı düzeyde tutarak şeklinde ifade etmiştir.

Tenuto

Şekil 2.9. Tenuto Örneği

2.5. Süslemeler

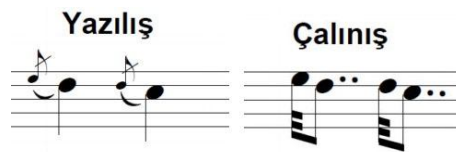
Feridunoğlu (2004), süslemeleri, ezgi içindeki bazı notaları diğerlerinden ayırmak, öne çıkarmak, belirgin hale getirmek veya sadece süslemek amacıyla notanın üstünde belirtilen kurallaşmış işaretler olarak açıklar. Say'a (2002) göre ise bütün sanatlarda olduğu gibi, müzikte de süslemelerin önemli yeri vardır. Süslemeler, eserin akışına verdiği tatla müzikal ifadeye güç katarlar.

Nota üzerine koyulan süslemeler her dönemde neredeyse tüm çalgılar için yazılan eserlerde bolca yer almaktadır. Süslenen notanın ifadesini güçlendiren ve notaya yeni bir kimlik kazandıran süslemeler özellikle Barok Dönemi çalgı müziğinin

vazgeçilmez bir unsuruydu. Bu süslemeler çarpma, tril, mordan, grupetto ve abantıdır.

2.5.1. Çarpma

Çelebioğlu 2008 yılında yayınlanan çalışmasında çarpma süslemesini şöyle açıklamaktadır: “Esas notanın önünde küçültülerek ve sapında kısa bir çizgi ile gösterilir. Vuruşun üzerinde çalınır” (s. 69). Say’a (2002) göre ise çarpma, önceden çok kısa süre seslendirilen başka bir sesle asıl sesi belirginleştirmeyi amaçlar.

Şekil 2.10. Çarpma Örnekleri

2.5.2. Tril

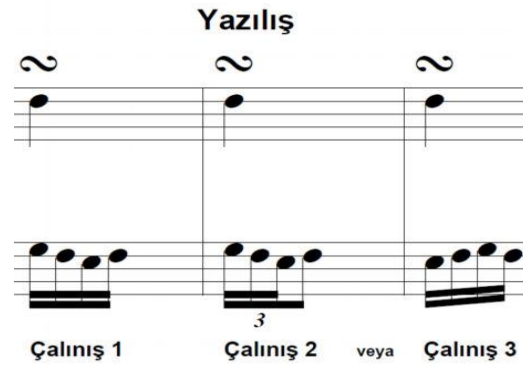
Petenkaya’ya (2008) göre tril en yaygın süsleme biçimlerinden biridir. Ana ses ile komşu ses arasında çok hızlı gidip gelerek uygulanan seslendirme biçimidir. Wollitz (1966) ise, trili ana nota ile ana notanın üstünde yer alan komşu nota arasında sürekli gelip gitmeyle yapılan bir süsleme olarak tanımlar. Çelebioğlu’ya (2008) göre ise tril esas nota ile başlar; ancak çarpma işareti varsa veya trilin yer aldığı esas nota tekrarlanıyorsa üstten başlar.

Şekil 2.11. Tril Örneği

2.5.3. Grupetto

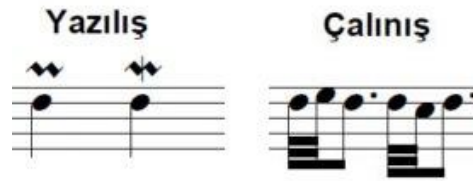
İtalyanca’da grup anlamına gelen nota grubunun adıdır. Vokal ve çalgı müziğinde yer alır. Dört notadan oluşan ve esas sesin etrafında dolaşarak onu süsleyen zarif notalardır (Feridunoğlu, 2004).

Şekil 2.12. Grupetto İcra Örnekleri

2.5.4. Mordan

Kısa tril olarak da bilinen Mordan'ın kelime anlamı "ısırmak", "iğnelemektir". Alt Mordan ve üst Mordan olmak üzere iki çeşidi bulunur. Vurgu, ana notadadır. Hacıev'e (1999) göre süslenen ses bir kez hızlı olarak üst komşu sesle yer değiştirir ve vurgu (aksan) birinci seste kalır. Asıl sesle komşusu arasındaki hızlı gidiş geliş yoluyla asıl sesin belirginleşmesini amaçlar.

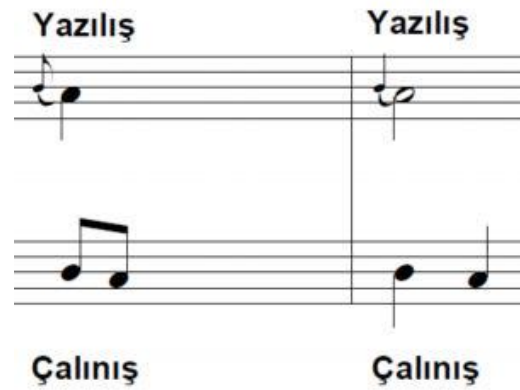

Şekil 2.13. Alt Mordan ve Üst Mordan Örnekleri

2.5.5. Abantı (Apojyatür)

Cangal, 1999 yılında yayınlanan çalışmasında Apojoyatür'ü "abanmak, dayanmak anlamına gelen İtalyanca "appoggiare" fiilinden gelmektedir" şeklinde tanımlar.

Çarpma ile karıştırılmaması gereken, armonik önemi olan müzikal bir öğedir. Melodik bakımdan dayandığı nota kadar ifadeli çalınır ve dayandığı nota değerinin yarısını alır. Eğer dayandığı nota noktalı ise üçte iki değerini alır (Feridunoğlu, 2004, s.82).

Şekil 2.14. Abantı (Apojyatür)

2.6. Kontrpuan

Kontrpuan kelimesi, Latince *Punctus Contra Punctum* sözcüklerinden gelmiş olup “noktaya karşı nokta” anlamına gelir. Müzikte bu ifade “her notaya bir nota” şeklinde anlaşılabilir. Yani, iki veya daha fazla sayıdaki yatay melodilerin bazı kurallar çerçevesinde ve tonalite içinde kalarak porte üzerinde hareket etmesidir. Bu şekilde oluşan bir müzik, polifonik bir müzik olup kontrpuan tekniği ile yazılmış demektir. Kontrpuan tekniği ile yazılan bir eserde 2’den fazla sayıda melodi de bulunabilir. Altay (2011), kontrpuanın, tek başına farklı olabilmekle beraber, birlikte seslendirildiklerinde uyumlu tınlayan en az iki ayrı müzikal hattının bir araya gelmesinden oluştuğunu belirtmiştir. Say’a (2002) göre ise kontrpuanın müzik sanatına getirdiği katkı, birbirinden bağımsız melodi çizgilerinin oluşturduğu bütünselliktir.

Do Majör Füg

Johann Sebastian Bach

Şekil 2.15. Kontrpuan Tekniği İle Yazılmış Bir Füg

2.7. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Stil

Stil, farklı zaman, mekan ve kişilere özgü tarz veya üslup olarak tanımlanabilir. Müzikte ise stil, müzik yapıtının bestelendiği dönemin sosyal, kültürel ve sanatsal özellikleri ile yapıtın bestecisinin kişisel özellikleri ve müzik anlayışının yapıta yansımalarıdır.

Her müzik dönemi, stil özellikleri bakımından birbirinden farklılık göstermekte ve bu özellikler eserlere belirgin biçimde yansımaktadır. Barok Dönemi stil özellikleri, Barok Dönemdeki kültürün, ekonomik-sosyal yapının, dünya görüşünün ve gelişmekte olan akımların vb. faktörlerin sanat eserlerine yansımaları olarak açıklanabilir. Barok Dönemi piyano eserlerindeki kontrpuantal yapı, kullanılan armoni, süslemeler, bağlı-tutan sesler, Non Legato ve portato çalım teknikleri, Barok Dönemi'nin müzik sanatına yansıyan en belirgin stil özellikleridir.

Diğer çalgılarda olduğu gibi piyanoda da eserler yorumlanırken, stil özelliklerine dikkat edilmesi önemlidir. Bu, eserin karakterini ortaya çıkartan önemli bir aşamadır. Bir eserin yorumunda hissedilen stil farklılıkları ile bir yapıtın çoğunlukla kime ait olduğu veya hangi dönem içerisinde yazıldığı tahmin edilebilir. Demirova (2013), piyano eserlerine yansıyan stil farklılıklarını incelediği çalışmasında, farklı dönemlere ait olan bestecilerin birbirine benzer ezgilerini çalarak veya dinleyerek kesinlikle kime ait olduğunu belirleyebileceğimizi belirtir.

2.8. Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Yorumlama

Ekinci'ye (2013) göre müzikal yorum, piyanistin çalışını etkileyici ve belirgin kılan, dinleyici ve icracı arasında duygu aktarımı oluşturan bir etkileşim süreci olarak tanımlanabilir. Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında Barok Dönemi'nin özelliklerini yansıtmak önem taşımaktadır. Cyr'e (1992) göre hangi dönem veya kültürden olursa olsun müziği iyi yorumlayabilmek için müziğin bestelendiği kültürü ve kültüre ait tüm öğeleri tanımlayarak öğrenmemiz gerekmektedir.

Diğer sanatsal dönemlerde bestelenmiş piyano eserlerinde olduğu gibi Barok Dönemi piyano eserlerini dönemin özelliklerine ve teknik özelliklerine uygun yorumlanabilmesi için iyi düzeyde müzik yeteneği ve müzik kulağının olması gerekmektedir. Ekinci'ye (2013) göre doğuştan gelen müzik yeteneği ve becerisi müzikaliteyi olumlu yönde etkiler. Ayrıca yorumcunun Barok Dönemi piyano

eserlerini, içerdiği teknikler, stil özellikleri bakımından incelemesi doğru yorumlamada önemli bir adımı oluşturacaktır.

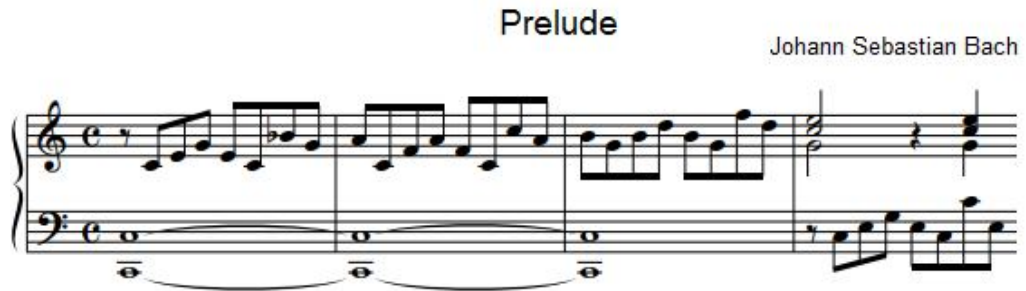
2.9. Barok Dönemi Piyano Eserlerindeki Diğer Unsurlar

2.9.1. Müzik Biçimleri

Müzikte biçim, eserlerin motiflerinden başlayarak cümleleri, dönemleri ve bölümleri içine alan düzenli bir yapıdır. Ekinci, Gün ve diğerlerine (2013) göre: “Doğru ve etkili bir müzikal ifade için, çalışılan eserin hangi formda oldukları konusunda bilgiye sahip olmak, önkoşullardan biridir. Müzikal form aynı zamanda eserin karakterini ve içeriğini yansıtmaktadır” (s.65).

2.9.1.1. Prelüd

Say (2002), müzik biçimlerini incelediği çalışmasında prelüdü bir “ön parça”, “giriş parçası” özelliğindeki çalgı müziği eseri olarak tanımlar. Herhangi bir formu olmayan, bir çalgı yapıtının giriş müziği veya ön parçası anlamında olan, romantik dönemde ise tek başına bir yapıt olarak düşünülmüş müzik parçasıdır. Cangal’a (2004) göre önceleri, 16. yüzyılda Lauta müziğinde, düzeni gözden geçirilirken doğaçtan çalınan ve parçanın tonunu hazırlayan dört cümlelik giriş müziğidir.

Şekil 2.16. Prelüd Örneği

2.9.1.2. Füg

Kelime anlamı “kaçış” olan füg özellikle Barok Dönemi bestecilerinden Johann Sebastian Bach’ın bolca yapıt verdiği bir biçimdir. Say’a (2002) göre, kontrpuanda en olgun, en ustalık gerektiren taklitli bir müzik biçimi olan füg, karmaşık örgütlenişine karşın, dinleyiciye müzik sanatının üstün zevklerini tatma olanağı verir (s.127). Çelebioğlu’ya (2008) göre:

Füg, kontrpuan ile yazılmış tek bölümlü yapıt. Tek temalı olduğu kadar iki veya üç temalı da olabilir. “Konu” denilen ana tema, bunun taklidi olan “cevap” ve “karşı konu” füğün oluşturucu öğeleridir. Konu ve cevap partilerinin yer almadığı ölçülere “episod” veya sergi kesitinde ise “codetta” denir. Analiz amacıyla sergi, orta kesit (veya modülasyonlu kesit) ve final şeklinde üç kesitte incelenir. Bazen sonda bir “Coda” yer alabilir (s.69).

Fuga XVI.
a 4 Voci. Johann Sebastian Bach

Andante con moto. (♩ = 80.)

Şekil 2.17. Dört Sesli Bir Füg Örneği

2.9.1.3. Menuet

Menuet, üç zamanlı eski bir danstır. Neşeli ve sakın karakterli olan bu dans Barok Dönem sütleri ve partitalarında bolca yer alır. Menuet ayrıca Sonfoni formunda yer alan tek danstır.

Fransız köylü dansı olarak tanınan üç zamanlı Menuet, XVII. yüzyılda Fransız sarayına girerek sarayın zerafet sembolü oldu. Küçük adımlar atılarak yapılmasından dolayı menu (küçük) kelimesinden gelen Menuette ismi takıldı. Lully başta olmak üzere Bach ve Handel sütlerinin de ayrılmaz parçası oldu (Feridunoğlu, 2004, s.120).

Minuet
in F Major Johann Sebastian Bach

Andante sostenuto (♩ = 132)

Şekil 2.18. Menuet Örneği

2.9.1.4. Envansiyon

Kelime anlamı buluş, icat olan envansiyonlar, öğretici yapıtlar olarak bestelenmiştir ve piyano eğitiminde sıkça kullanılmaktadır. Cangal’a (2004) göre envansiyon,

ezgisel ve tartımsal yönleri ile ilginç bir motifin, iki ya da üç sesli olarak, polifonik bir dokuda işlenmesidir.

Invention

Johann Sebastian Bach

Vivace. (♩ = 80.)

Şekil 2.19. İki Sesli Envansiyon Örneği

2.10. Piyano Pedagojisinde Kullanılan Bazı Eserler

Piyano için yazılmış etüt ve egzersizler, piyano eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Piyano eğitiminde kullanılacak etüt ve egzersizler çeşitli seviyelerde olup piyano eğitimi süresince genellikle öğrencinin mevcut seviyesine göre piyano eğitimcisi tarafından belirlenmektedir. Ancak etüt ve egzersiz seçimi piyano eğitiminde titizlikle yapılması gereken bir aşamadır. Ertem'in 2011 yılında yayınlanan çalışmasında, piyano eğitiminin başlangıç düzeyinden ileri düzeyine kadar her aşamasında öğrencinin düzeyine uygun repertuar seçimlerinin titizlikle yapılması gereken, en kritik konuların başında geldiği belirtilmektedir. Ekinci'ye (1998) göre Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında uygulanmakta olan başlangıç piyano eğitiminde uygulanması düşünülen metot veya metotların seçiminde, piyano öğretim programının amaçlarını ve öğrencilerin geç yaşta başlamalarını göz önünde bulundurmakta yarar vardır.

Günümüzde mevcut olan birçok müzik okulu kendi piyano eğitimi programlarını oluşturmuştur. Türkiye'de de durum böyledir. Gelişen süreler içerisinde bu programlar farklılık göstermiş ve halen de göstermektedir. Bu programlarda kullanılan metodlar ve seçilen repertuarlar da farklılık göstermektedir. Piyano literatüründe, piyano eğitiminde kullanılmak üzere çeşitli seviyeler için yazılmış birçok metot, piyano albümleri ve repertuarlar mevcuttur (Gökbudak ve diğerleri, 2013, s.2).

Tablo 2.1.

Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Etüt Ve Egzersiz Kitapları

Besteci	Kitap
Carl Czerny	Beş Parmak Etütleri (24 Etüt) Op.777
Carl Czerny	100 Etüt Op.599
Carl Czerny	Pasaj Etütleri (125 Etüt) Op.261
Carl Czerny	Sol El Etütleri (24 Etüt) Op.718
Carl Czerny	30 Etüt Op.849
Carl Czerny	40 Etüt Op.299
Jean-Baptiste Duvernoy	25 Etüt Op.176
Johann Friedrich Franz Burgmüller	25 Etüt Op.100
Henry Bertini	24 Etüt Op.29
Stephen Heller	25 Etüt Op.45
Stephen Heller	30 Etüt Op.46
Johann Baptist Cramer	60 Etüt (1.Kitap)

Tablo 2.2.

Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Metotlar

Besteci	Kitap
Ferdinand Beyer	Op.101 Piyano Metodu
Bela Bartok	Mikrokosmos Vol. I-VI
Denes Agay	Learning to Play Piano I-II
Jakob Alexander Burkard	Başlangıç Piyano Okulu I-II

Tablo 2.3.

Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Albümler

Besteci	Kitap
George Frideric Handel	Il mio primo Handel (Ricordi)
Johann Sebastian Bach	Il mio primo Bach (Ricordi)
Wolfgang Amadeus Mozart	Il mio primo Mozart (Ricordi)
Pyotr Ilyich Tchaikovsky	Il mio primo Tschaikovsky (Ricordi)
Robert Schumann	Il mio primo Scumann (Ricordi)
Johann Sebastian Bach	19 Kolay Parça (Ricordi)
Pyotr Ilyich Tchaikovsky	Çocuklar İçin Albüm Op.39
Robert Schumann	Gençler İçin Albüm Op.68
Johann Sebastian Bach	2 part Inventions

2.10.1. Barok Dönemi Piyano Literatürü

Piyano eğitiminde kullanılan Barok Dönemi piyano eserleri, eserlerin düzeyine göre birkaç gruba ayrılabilir. Barok Döneminde tuşlu çalgılar için eser besteyen besteciler olarak Johann Sebastian Bach, Carl Philipp Emanuel Bach, Domenico Scarlatti, George Frideric Handel, Jean-Philippe Rameau, François Couperin ve Johann Krieger sayılabilir.

Tablo 2.4.

Piyano Eğitiminde Sıklıkla Kullanılan Bazı Barok Dönemi Piyano Eserleri

Besteci	Kitap
Johann Sebastian Bach	Envansiyonlar (2 ve 3 sesli)
Johann Sebastian Bach	Notebook for Anna Magdalena Bach
Johann Sebastian Bach	8 Kleine Präludien und Fugen, BWV 553-560
Johann Sebastian Bach	The Well-Tempered Clavier (I-II)
Johann Sebastian Bach	Il mio primo Bach (Ricordi)
George Frideric Handel	Il mio primo Handel (Ricordi)
Domenico Scarlatti	Klavsın Sonatları

2.11. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, yapılan araştırmaya benzer çerçevedeki diğer araştırmalar hakkında genel bir çerçeve çizilmiş, araştırmaların yöntemi ve sonuçları hakkında özet bilgiler sunulmuştur.

2.11.1. Yurt İçi Araştırmalar

Erdal'ın 2003 yılında yayınlanmış olan "Barok Dönemdeki Türler ve Biçimlerin Biçim Bilgisi İçindeki Yeri ve Biçim Bilgisi Dersinin Gerekliliği" başlıklı araştırmasında biçim bilgisi dersinin müzik öğretmenliği eğitimindeki yerine ilişkin araştırma yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunun hazırlık aşamasında uzmanların görüşleri alınmıştır. Görüşmeler, öğretim elemanlarıyla yüz yüze konuşularak yapılmış ve alınan ses kayıtları yazılı metinlere dönüştürülmüştür. Verilerin çözümlenmesi aşamasında betimsel analiz yöntemi kullanılmış, öğretim elemanlarına yöneltilen sorular dört kategoriye ayrılmış ve verilen yanıtlar bu kategorilerin altında yer almıştır. Sonuç olarak günümüz Müzik Eğitimi Bölümleri Anabilim Dalları ders programında biçim bilgisi dersinin gereken önem ve kapsamda uygulanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Petenkaya'nın 2006 yılında yayınlanan "Piyano Öğrencilerinin Barok Dönem Süslemelerine İlişkin Bilgi ve Performans Düzeylerinin Saptanması" başlıklı araştırmasında G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Lisans III ve IV piyano öğrencilerinin, Barok Dönem süslemelerine ilişkin bilgi ve performans düzeylerinin saptanması ve ortaya çıkan sorunların çözümlerine ilişkin önerilerde bulunulması amaçlanmıştır. Bu amaçla Piyano-V-VI-VII-VIII derslerini alan öğrencilere anket uygulanmış ve toplanan veriler tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Uygulanan anket ve elde edilen veriler doğrultusunda, G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı piyano öğrencilerinin Barok Dönem süsleme terim ve işaretlerini piyanoda uygulama ve teorik olarak belleylebilme açısından yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları, dolayısı ile uygulamada da bazı sorunlar yaşadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Özdemir'in 2012 yılında yayınlanan "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Pedallarına İlişkin Bilgi Düzeyleri İle Pedal Kullanma Becerilerine Ait Algılarının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasında Gazi Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitelerinin Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde eğitim gören birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine öğrencilerin piyano pedallarına ilişkin bilgi düzeyleri ile pedal kullanma becerilerine ait algılarının değerlendirilmesi amacıyla anket uygulanmış ve toplanan veriler yüzde-frekans tabloları ile yorumlanmıştır. Sonuç olarak Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin araştırmanın yapıldığı diğer üniversitelere göre piyano pedallarına ilişkin bilgi düzeyleri ile pedal kullanma becerilerine ait algılarında farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Özer'in 2010 yılında yayınlanan "Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması" başlıklı araştırmasında piyano öğretimindeki düzenli deşifre çalışmalarının piyanoda deşifre çalma becerisine etkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda kontrol gruplu deneysel bir çalışma yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarından ön test ve son testte elde edilen veriler istatistik olarak analiz edilmiştir. Yapılan Mann Whitney U ve Wilcoxon işaret testi analizleri sonucunda, deney ve kontrol grupları arasında ön test için seviye farkı olmadığı, son testte ise deney grubu lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda düzenli deşifre çalışmaları yapan deney grubunun deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Avcı'nın 2013 yılında yayınlanan "Farklı Liselerden Mezun Olan Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin Piyano Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması" başlıklı çalışmasında GSSL ve diğer liselerden mezun olan müzik öğretmenliği öğrencilerinin piyano başarı düzeyleri ve bunu etkileyen faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak GSSL'den üniversitelere gelen öğrencilerin, 4 sene piyano eğitimi almalarına rağmen, neden üniversitede piyano alanında başarı gösteremedikleri ve hatta sıfırdan başladıklarını açıklanmıştır.

2.11.2. Yurt Dışı Araştırmalar

Piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ile ilgili Çin Halk Cumhuriyeti'nde Xiangyong (2013) tarafından yapılan "Problems in College Piano Education and Reform Countermeasures" başlıklı araştırmada, yükseköğretim kurumlarında verilen piyano eğitimi incelenmiş, ülkedeki piyano eğitiminin bir reform sürecinde olduğu belirtilmiştir. Eğitim kalitesinin artırılması için problemler belirlenerek öneriler sunulmuştur. Sonuçlara göre piyano öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri, yeni materyaller üretmeleri/araştırmaları ve eğitim metotlarını iyi kavramaları önerilmiştir.

Waters, Townsend ve Underwood'un (1998) "Expertise In Musical Sight Reading: A Study of Pianists" başlıklı çalışmalarında yaptıkları analizler sonucunda, deşifre konusuna ilişkin, işitsel becerilerine hakim olmanın ve öğrencilerin nota okuma aşamasında öngörü yeteneğinin geliştirilmesinin, şekilsel (kalıp olarak) okuma becerisinden daha önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Maydwell'in (2003) "Sight Reading Skills" başlıklı çalışmasında, müzik öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun, deşifre ve nota okumayı son derece zor ve endişe verici bir süreç olarak gördüğünü, her dönemin başında öğrencilere deşifre yapma ile ilgili yöneltilen sorulara ilişkin öğrencilerin genellikle "korku", "stres" ve "panik" kelimelerini kullanarak karşılaştıkları sorunları ifade ettiklerini belirtmiştir. Yazar ayrıca iyi bir destek ile deşifre becerisinin heyecan verici bir müzikal tecrübeye dönüşebileceğini belirtmiştir.

Kochevitsky (1967), "Art of Piano Playing" adlı çalışmasında, piyano çalmanın insan hayatındaki en zor ve karmaşık motor becerilerinden biri olduğunu, günümüze dek piyano çalma-yorumlama, piyanistte aranan fiziksel ihtiyaçlar ve kas fonksiyonları ile ilgili birçok yanlış yönlendirme ve bilgilendirmenin yapıldığını belirtmiştir. Yaptığı bu çalışmasında yazar, bu alanlara ilişkin bilgiler sunmuştur.

Kuramsal çerçeve kapsamında da görüldüğü gibi, Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yurt içi ve yurt dışı kaynaklarda, deşifre, süslemeler, pedal kullanımı ve form (biçim) konularındaki sınırlı çalışmalara ulaşılmış ancak Barok Dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu, stil özellikleri ve yorumlamaya ilişkin araştırmaların yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında okutulan piyano derslerinin içeriğinde yer alan Barok Dönemi piyano eserlerinin deşifresi, eser seçiminde eserlerin öğrenci düzeyine uygunluğu, teknik özellikleri, stil özellikleri ve yorumlanması açısından varsayılan sorunların incelenmesi amacıyla yapılacak olan betimsel bir çalışmadır.

3.2. Çalışma Grubu

Mehmet Akif Ersoy, Marmara, Gaziosmanpaşa ve Pamukkale Üniversitelerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Lisans I ve IV düzeyinde öğrenim gören 172 müzik öğretmeni adayı, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aşamasında, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören Lisans I ve IV düzeyindeki 60 öğrenciden, Barok Dönemi piyano eserlerinde karşılaştıkları sorunları kompozisyon biçiminde yazmaları istenmiştir. Kompozisyonlar değerlendirilip anket için bir madde havuzu oluşturulmuştur. Anket maddelerinin kapsam geçerliliği için 5 piyano pedagogunun görüşü alınmıştır. Büyüköztürk ve diğerleri (2009), bilimsel araştırma yöntemlerini inceledikleri çalışmalarında, kapsam geçerliğini incelemede kullanılan mantıksal yollardan birinin, uzman görüşüne başvurmak olduğunu belirtir. Ayrıca Büyüköztürk ve diğerlerine (2009) göre, uzmandan beklenen, testin taslak formunda yer alan maddelerin uygunluğunu, ölçülmek istenen davranışlar (kapsam) bakımından değerlendirmesidir.

Anketin Cronbach Alpha (α katsayısı) analizi sonucu güvenilirlik katsayısı 0,83 olarak hesaplanmıştır. Büyüköztürk ve diğerlerine (2009) göre, (α) katsayısı hesaplanması, anketi oluşturan maddelerin varyanslarının toplam puanın varyansına bölünmesi

temel alındığından, anket maddelerinin bütünüyle ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. Müzik öğretmeni adaylarının karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen anket, 4 üniversiteden Lisans I ve IV düzeyinde öğrenim gören 172 müzik öğretmeni adayına doğrudan dağıtım yoluyla uygulanmıştır. Çalışma grubunun % 25'i doğrudan anket formlarını araştırmacıya geri iletmışlerdir.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, SPSS (The Statistical Package for the Social Sciences) 15 paket programı kullanılarak frekans (f), yüzde (%) tabloları oluşturulmuştur.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmanın problemine ilişkin verilerin istatistiksel olarak çözümlenmesi ile elde edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.1.

Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Kurum	f	%
Marmara Üniversitesi	25	14,5
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	40	23,3
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	27	15,7
Pamukkale Üniversitesi	80	46,5
TOPLAM	172	100

Yukarıdaki demografik tabloya göre, öğrencilerin %14,5'i Marmara Üniversitesi'nde, %23'3'ü Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde, % 15,7'si Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde ve % 46,5'i Pamukkale Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir.

4.2. Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.2.

Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Mezun Olunan Lise Türü	f	%
Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	123	71,5
Diğer Liseler	49	28,5
TOPLAM	172	100

Anket uygulanan 172 öğrencinin 123'ü Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunu olduğunu, geriye kalan 49 öğrenci ise Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi haricindeki liselerden mezun olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunlarının ankete katılım oranı tabloda da gösterildiği gibi % 71,5 iken,

diğer liselerden mezun olduklarını belirten öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı ise % 28,5'tir.

4.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4.3.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Sınıf	f	%
Lisans I	63	36
Lisans IV	109	64
TOPLAM	172	100

Öğrencinin 63'ü, Lisans I düzeyinde öğrenim gördüğünü, geriye kalan 109 öğrencinin ise Lisans IV düzeyinde öğrenim gördüğünü belirtmiştir. Bu durumda, Lisans I düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ankete katılım oranı % 36 iken, Lisans IV düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ankete katılım oranı ise % 64'tür.

4.4. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Barok Dönemi piyano eserlerinin deşifre aşamasında karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?” alt problemine ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.4.'te verilmiştir.

Tablo 4.4.

Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Deşifre Aşamasında Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
1) Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla deşifre edebiliyorum.	51	29,7	51	29,7	70	40,7
2) Temanın (ana ezginin) sol elde de yer alması, hızlı pasajlarda zorlanmama neden oluyor.	93	54,0	28	16,3	51	29,6

Tablo 4'e göre, “Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla deşifre edebiliyorum” ifadesine katılan ve kısmen katılan öğrencilerin oranları % 29,7'dir. Bu eserleri kolaylıkla deşifre edemediğini belirten öğrencilerin oranı ise % 40,7'dir. Barok Dönemi piyano eserlerindeki “Temanın sol elde de yer alması, hızlı pasajlarda

zorlanmama neden oluyor” ifadesi için ise öğrencilerin % 54’ü katılıyorum seçeneğini işaretlerken, % 16’sı kısmen “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Aynı madde için öğrencilerin % 29,6’sı da “katılmıyorum” seçeneğini işaretleyerek hızlı pasajlarda zorlanmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin deşifre aşamasında zorlanmalarının, Barok Dönemi piyano eserlerinin kontrpuantal yapısını yeterince kavrayamamış olmalarından ve piyano derslerinde düzenli deşifre çalışmalarının yapılmadığından kaynaklandığını akla getirmektedir.

Özer’in (2010) “Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması” başlıklı araştırmasında, deşifreye yönelik bilişsel davranışları kazanma durumuna ilişkin son test 1’de elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen Mann Whitney U testi sonucunda, düzenli deşifre çalışması yapan deney grubuyla deşifre çalışması yapmadan piyano eğitimine devam eden kontrol grubu öğrencilerinin puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak piyano öğretiminde düzenli deşifre çalışmaları sonucu deney grubunun deşifre öncesi bilişsel davranışları kazandığı sonucuna varılmıştır. Deşifrede karşılaşılan sorunlara ilişkin elde edilen bulguların, Özer’in (2010) çalışmasının sonuçlarıyla bağlantılı olduğu görülmektedir. Ayrıca Barok Dönemi eserleri dışında öğrencilerin çalmaları beklenen diğer dönemlere ait eserlerde, sol elin çoğunlukla melodinin yer aldığı sağ ele eşlik etmesi durumuna öğrencinin alışık olmamasının da Barok Dönemi eserlerinin deşifre aşamasında karşılaşılan sorunlara neden olabileceğini göstermektedir.

4.5. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Barok Dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu konusunda karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?” alt problemine ilişkin elde edilen veriler Tablo 4.5.’te verilmiştir.

Tablo 4.5.

Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Öğrenci Düzeyine Uygunluğu Konusunda Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Maddeler	Katılıyorum		Kismen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
3) Çalışmam gereken Barok Dönemi piyano eserleri düzeyime uygundur.	76	44,2	43	25,0	53	30,9

4) Düzeyime uygun daha farklı Barok Dönemi piyano eserlerini çalışmak isterim.	95	55,3	42	24,4	35	20,4
5) Verilen Barok Dönemi piyano eserleri hoşuma gitmediği için çalışmak istemiyorum.	91	53,0	33	19,2	48	27,9
6) Barok Dönemi piyano eserinin belirlenmesinde piyano öğretmenim benim de görüşümü alıyor.	67	38,0	32	18,6	73	42,4

Tablo 5'te, "Çalışmam gereken Barok Dönemi piyano eserleri düzeyime uygundur" ifadesine; 172 öğrenciden 76'sı "katılıyorum", 43'ü "kısmen katılıyorum" yanıtını verirken 53 öğrenci ise, bu eserlerin düzeylerine uygun olmadıklarını ifade etmiştir. Bu bulgular, öğrenciye çalışması için verilen Barok Dönemi piyano eserlerinin çoğunlukla öğrencinin seviyesi ve diğer faktörler göz önüne alınarak belirlendiği akla gelmektedir.

"Düzeyime uygun daha farklı Barok Dönemi piyano eserlerini çalışmak isterim" ifadesine katılan öğrencilerin oranı % 55,3 iken çalışmak istemediğini belirtenlerin oranı sadece % 20,4'tür. Bu bulgular, öğrencilerin sürekli olarak duydukları, tanınmış Barok Dönemi eserlerinin yanında hiç işitmedikleri Barok Dönemi piyano eserlerini de yorumlamaya istekli olduklarını düşündürmektedir.

"Verilen Barok Dönemi eserlerini hoşuma gitmediği için çalışmak istemiyorum" ifadesine katılan ve kısmen katılanların oranı toplamı %72,2'dir. Bu bulgular, öğrencilerin verilen Barok Dönemine ait piyano eserlerini çok duyulan eserler olduğu için veya ezgi yapısının karmaşıklığı nedeniyle eserleri zor buldukları için çalışmak istemediklerini göstermektedir.

Çalınacak eserin belirlenmesinde öğrencinin görüşünün de alınması konusuna ilişkin "görüşüm alınıyor" diyen öğrencilerin oranı % 38 iken, "görüşüm alınmıyor" diyenlerin oranı % 42,4'tür. Bu bulgular, öğrencilere çalmaları için verilecek Barok Dönemi eserlerinin belirlenmesi aşamasında öğrencinin görüşlerinin ve isteklerinin çoğunlukla alınmamasının, eserin çalışma aşamalarına geçildiğinde öğrencinin istekli çalışmasına engel olabileceğini düşündürmektedir.

4.6. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

"Öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerine ilişkin belirtilen stil özellikleri sorunlarıyla karşılaşma durumlarının dağılımı nasıldır?" alt problemine ilişkin elde edilen bulgular tablo 4.6.'da sunulmuştur.

Tablo 4.6.

Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Teknik Özelliklere İlişkin Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
7) Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan süsleme işaretlerinin (tril, mordan, grupetto vb) nasıl çalınması gerektiğini <u>bilmiyorum.</u>	119	69,2	35	20,3	18	10,5
8) Barok Dönemi piyano eserlerinde pedalı nasıl kullanacağını <u>biliyorum.</u>	47	27,3	40	23,3	85	49,4
9) Barok Dönemi piyano eserlerini baştan sona kadar bir bütün olarak çalmakta zorlanıyorum.	47	27,3	41	23,8	84	48,8
10) Barok Dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer alması el koordinasyonunu sağlamamı zorlaştırıyor.	58	33,8	33	19,2	81	47,1
11) Barok Dönemi piyano eserlerinde ezgisel yapının karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yapıyorum.	54	31,4	45	26,2	73	42,4
12) Barok Dönemi piyano eserlerinde bağları istenilen şekilde <u>yapamıyorum.</u>	97	56,3	29	16,9	46	26,8
13) Barok Dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde <u>çalabiliyorum.</u>	38	22,1	48	27,9	86	50,0
14) Barok Dönemi piyano eserlerinde kullanılan portato tekniğini doğru uygulamakta zorlanıyorum.	40	23,3	32	18,6	100	58,1
15) Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenim ayrıntılı olarak açıklıyor.	72	41,8	44	25,6	56	32,5
16) Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberliyorum.	47	27,3	39	22,7	86	50,0
17) Sessiz geçiş tekniğini <u>doğru uygulayamıyorum.</u>	91	52,9	41	23,8	40	23,3

Tablo 6'ya göre, Barok Dönemde sıkça kullanılan süslemelerin nasıl seslendirilmesi gerektiği ile ilgili % 69,2'lik büyük bir çoğunluk "katılıyorum" ifadesini kullanırken, öğrencilerin % 20,3'ü ise kısmen katıldığını ifade etmiştir. Bu ifadeye katılmadığını belirten öğrencilerin oranı ise % 10,5'tir. Ayrıca öğrencilerin % 49,4'ü Barok Dönemi piyano eserlerinde pedalı nasıl kullanacağını bilmediğini belirtmiştir. Bu bulgular, ders aşamasında iken Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan süslemelerin

öğretmen tarafından çoğunlukla açıklanmamış olduğunu ve bazı eserlerde yer alan pedal kullanımlarının üzerinde çoğunlukla durulmadığını akla getirmektedir.

“Barok Dönemi piyano eserlerini baştan sona kadar bir bütün olarak çalmakta zorlanıyorum” ifadesine öğrencilerin % 27,3’ü “katılıyorum”, % 23,8’i “kısmen katılıyorum”, % 48,8’i ise “katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgular ise, öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerini yorumlamalarında karşılaştıkları sorunlara rağmen yine de kendi çabalarıyla bir bütün olarak baştan sona eserleri çalabildiklerini düşündürmektedir.

Barok Dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer almasının öğrencilerin el koordinasyonunu sağlamalarını kısmen de olsa zorlaştırdığı bulgulardan anlaşılmaktadır. Bu ifadeye verilen cevaplara göre, öğrencilerin % 33,8’i eserlerin çalışma aşamasında el koordinasyonunu sağlamada sorun yaşadığını, %19,2’si ise kısmen zorlaştırdığını belirtmiştir. Bu bulgulara göre, öğrencilerin yarısından fazlası, her iki elde de melodinin olmasına bağlı olarak el koordinasyonlarını sağlamada zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının kontrpuan tekniği ile yazılmış Barok Dönemi piyano eserlerine yabancı oldukları düşünülebilir. Aynı zamanda bu durum, bu yapıdaki piyano eserlerinin deşifre aşamasından önce ayrıntılı bir şekilde incelenmemiş olabileceğini düşündürmektedir.

“Barok Dönemi piyano eserlerinde ezgisel yapının karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yapıyorum” ifadesine öğrencilerin % 31,4’ü “katılıyorum”, % 26,2’si “kısmen katılıyorum” ve % 42,4’ü de “katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu durum, Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının yarısının, yoğun armonik ve melodik dokuya sahip olan Barok Dönemi piyano eserleri hakkında yeterli bilgileri olmadığını düşündürmekte ve özellikle kontrpuan tekniği ile bestelenmiş karmaşık yapıdaki bu eserlerin incelenmeden çalışılmaya/çaldırılmaya başlandığını göstermektedir.

Bir diğer ifade ise, öğrencilerin % 56,3’ünün, Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan bağları istenilen şekilde yapamadıklarını göstermektedir. Bu bulgular, bağ çalışmalarına gereken özenin gösterilmediğini düşündürmektedir.

Öğrenciler % 50,0’lık bir oranla Barok Dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde çalamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin eserleri inceleme/kavrama aşamasında çok zaman kaybettiklerini, eserin armonik yapısını

ve form yapısını bilmeden eseri çalmaya başladıklarını ve yeterince ezber çalışmasına yoğunlaşmadıklarını akla getirmektedir.

Barok Döneminde bağısız ancak koparmadan, taşıyarak anlamlarına gelen *portato* tekniğini uygulamakta zorlananların oranı % 23,3'te kalırken, zorlanmayanların oranı %58,1'dir. Bu verilere göre, öğrencilerin büyük bir kısmının *portato* tekniğini doğru uygulamakta zorluk çekmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu bulgular, öğrencilerin uygulanması kolay ancak etkili bir teknik olan *portato* tekniğini çabuk kavradıklarını, ders içerisinde *portato* çalışmalarının yeterli düzeyde yapıldığını düşündürmektedir.

“Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenim ayrıntılı olarak açıklıyor” ifadesi için öğrencilerin % 41,8'i “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, % 32,5'i ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler, çalışmanın yapıldığı Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında okutulan piyano derslerinde Barok Dönemin belirgin özellikleri olan teknikleri, stil özelliklerini ve iyi yorumlama için gereken ipuçlarını piyano öğretmenlerinin öğrencilere kısmen yeterli şekilde aktarabildiklerini göstermektedir.

Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberlemekte zorlandığını ifade eden öğrencilerin oranı % 50,0 iken onyedinci ifadeye ise sessiz geçiş tekniğini doğru uygulayamayanların oranı % 52,9 olarak saptanmıştır. Bu bulgular, sadece ders dışında değil ders içerisinde de ezberleme çalışmalarının ve sessiz geçiş uygulaması örneklerinin yeterince yapılmadığını düşündürmektedir.

4.7. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Barok Dönemi piyano eserlerinde stil özelliklerine ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları nasıldır?” alt problemine ilişkin elde edilen bulgular tablo 4.7.'de sunulmuştur.

Tablo 4.7.

Barok Dönemi Piyano Eserlerinde Stil Özelliklerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlara Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
18) Barok Dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	32	18,6	39	22,7	101	58,7
19) Barok Dönemi piyano eserlerinin bestecileri hakkında yeterli bilgiye	32	18,6	51	29,7	89	51,8

sahibim.						
20) Barok Dönemi stil özellikleri hakkında piyano öğretmenim gerekli açıklamaları yapıyor.	65	37,8	47	27,3	60	34,9
21) Barok Dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını tanımıyorum.	93	54,1	39	22,7	40	23,2
22) Barok Dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları birleştiremiyorum.	93	54,0	28	16,3	51	29,7
23) Barok Dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapılar kulağıma yabancı geliyor.	89	51,8	35	20,3	48	27,9
24) Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumunda başarısız olacağım konusunda endişe duyuyorum.	92	53,5	47	27,3	33	19,2
25) Füglerde yer alan temaları ayırt edemiyorum.	91	52,9	52	30,2	29	16,9

Tablo 7'ye göre, "Barok Dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim" ifadesine katılan öğrencilerin oranı % 18,6, katılmayanların oranı ise % 58,7'dir. Bu veriler ışığında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, Barok Dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgileri olmadığı söylenebilir. Bu durum, piyano derslerinde eserin notalarını doğru çaldırabilmek kadar eserin bestecisi ve yaşadığı dönemin stil özelliklerini de göz önünde bulundurarak çaldırmaya gayret gösterme amaçlı bazı çalışmaların ihmal edilebildiğini akla getirmektedir.

Bir diğer ifadeye öğrencilerin % 51,8'i Barok Dönemi piyano eserlerinin bestecileri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmiştir. Buna göre öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun, çalıştıkları piyano eserinin bestecileri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadan eserlerini çalıştıkları söylenebilir. Bu durum, öğrencinin eserin bestecisini, dolayısıyla da dönemin stil özelliklerini düşünmeden eseri çalıştığını düşündürmektedir. Ayrıca bu veriler öğrenciye bestecilerin yaşamları ve eserin stil özellikleri hakkında bilgiye ulaşmaya istekli hale getirebilecek rehberliğin piyano öğretmenleri tarafından yeterli düzeyde yapılmamış olabileceğini de düşündürmektedir.

Öğrencilerin % 37,8'i Barok Dönemi stil özellikleri hakkında piyano öğretmenlerinin gerekli açıklamaları yaptığını, % 34,9'u ise öğretmenlerinin gerekli açıklamaları

yapmadığını belirtmiştir. Bu veriler, araştırmanın yapıldığı Müzik Eğitimi Anabilim dallarında okutulan piyano derslerinde Barok Dönemin stil özelliklerine bazı derslerde sıkça yer verildiğini, bazı derslerde de hiç yer verilmediğini göstermektedir.

Tablo 7’de yer alan yirmi birinci ifadeye ilişkin bulgular ise, öğrencilerin % 54,1’inin Barok Dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını tanımadıklarını göstermektedir. Bu durumun, form bilgisi dersinin bazı Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında seçmeli olarak okutulmasına bağlı olarak bazı öğrencilerin hiçbir form analizi yapmadan lisans eğitimlerini tamamladıklarını ve form bilgisi çalışmalarının yalnızca form bilgisi derslerinde yapıldığını, dolayısıyla da piyano derslerinde form çalışmaları yapılmasının çoğunlukla ihmal edildiğini düşündürmektedir.

“Barok Dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları birleştiremiyorum” ifadesi için “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin oranları toplamı % 70,3’tür. Bir sonraki ifadede ise, % 51,8’lik bir oranla öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Barok Dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapının kulaklarına yabancı geldiğini ifade etmiştir. Buna göre, öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları büyük oranda birleştiremedikleri söylenebilir. Bu durum daha önceki ifadelerin sonuçlarına benzer şekilde öğrencinin Barok Dönemi piyano eserlerinin ezgisel yapılarını yeterince tanımadıklarını akla getirmektedir.

Ankette yer alan bir diğer bulguya göre, Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumunda başarısız olacağı konusunda endişe duyanların oranı % 53,5, bu konuda kısmen endişeli olanların oranı % 27,3; endişe duymayanların oranı ise % 19,2’dir. Bu veriler ışığında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Barok Dönemi piyano eserlerini yorumlarken başarısız olacakları konusunda endişeli oldukları söylenebilir. Dönem hakkında yetersiz bilgiye sahip olan öğrencilerin, yeterli derecede tanımadıkları bir döneme ait eserleri rahat bir biçimde çalma konusunda başarısız olacaklarını düşünmeleri normal bir endişedir.

Füglerde yer alan temaları ayırt edebilmeye ilişkin ifadeye öğrenciler % 52,9 oranında katıldığını ve % 30,2 oranında ise kısmen katıldığını belirtmişlerdir. Böylece öğrencilerin % 83,1’lik çoğunluğu Füglerde yer alan temaları tamamen ya da kısmen ayırt edemediği görülmektedir. Bu bulgular piyano derslerinde form yapısının ve armonik yapının yeterince incelenmediğini düşündürmektedir.

4.8. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Yorumlanmasında Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımları nasıldır?” alt problemine ilişkin elde edilen bulgular tablo 4.8.'de sunulmuştur.

Tablo 4.8.

Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Yorumlanmasında Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine Öğrencilerin Verdiği Cevapların Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
26) Barok Dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer alması, eseri daha kolay kavramama yardımcı olur.	102	59,3	30	17,4	40	23,3
27) Barok Dönemi piyano eserlerinde süsleme işaretlerinin açıkları (ayrıntılı açıklamaları) yer almalıdır.	107	62,2	35	20,3	30	17,5
28) Barok Dönemi piyano eserlerinde parmak numaralarının belirtilmesi çalışmamı kolaylaştırır.	120	69,8	27	15,7	25	14,5
29) Barok Dönemi piyano eserlerinde nüans işaretlerinin yer alması eserleri çalışmamı kolaylaştırır.	125	72,7	28	16,3	19	10,6
30) Çalıştığım Barok Dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örnekleri çalışmamı kolaylaştırıp daha zevkli hale getirir.	104	60,5	32	18,6	36	42,9

Tablo 8'e göre, “Barok Dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer alması, eseri daha kolay kavramama yardımcı olur” ifadesine öğrencilerin % 59,3'ü “katılıyorum”, % 17,4'ü “kısmen katılıyorum”, % 23,3'ü ise “katılmıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin % 76,7'si, Barok Dönemi piyano eserlerinin yanında besteciler hakkında bilgilerin yer almasının eseri kavramaya yardımcı olabileceğini düşünmüşlerdir.

Öğrencilerin % 62,2'si Barok Dönemi piyano eserlerinde süsleme işaretlerinin açıkları (ayrıntılı açıklamaları) yer almalıdır ifadesine katıldığını belirtmiştir.

Öğrencilerin % 69,8'i Barok Dönemi piyano eserlerinde parmak numaralarının belirtilmesinin çalışmalarını kolaylaştırdığını belirtmiştir.

“Barok Dönemi piyano eserlerinde nüans işaretlerinin yer alması eserleri çalışmamı kolaylaştırır” ifadesi için öğrencilerin % 72,7'si “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Böylece, nüans işaretlerinin, öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerini yorumlamasında olumlu bir etken olduğu söylenebilir.

“Çalıştığım Barok Dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örnekleri çalışmamı kolaylaştırıp daha zevkli hale getirir” ifadesine öğrencilerin % 60,5'i katılmıştır. Bu bulguya göre, Barok Dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örneklerinin piyano öğrencilerinin çalışmalarını zevkli hale getirebileceği söylenebilir.

Elde edilen bulgular, öğrencilerin Barok Dönemi eserlerini çalışırken besteciler hakkında bilgilerden, süsleme işaretlerinin ayrıntılı açıklamalarından, detaylı parmak numaralandırmalarından, nüanslardan ve eserin örnek ses kayıtlarından yararlanmak istediğini ve öğrencilerin bu yardımcı unsurlara önemli derecede ihtiyaçları olduğunu düşündürmektedir.

BÖLÜM V

Sonuçlar ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulgularına ve yorumlarına bağlı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçların ışığında oluşturulan öneriler yer almaktadır.

Araştırmada Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans I ve IV düzeyindeki müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi piyano eserlerini yorumlamalarında karşılaştıkları sorunlar, öğrenci görüşleri doğrultusunda incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

5.1. Sonuçlar

1) Bulgular sonucunda Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin piyano derslerinde Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla deşifre edemediği saptanmıştır. Barok Dönemi piyano eserlerindeki temaların aynı ya da farklı biçimlerde sol el ile de çalınmasının öğrencileri olumsuz yönde etkileyen bir zorluk olduğu, özellikle hızlı pasajlarda zorlanmalarına neden olduğu saptanmıştır.

2) Bulgulara göre öğrencilere dönem içerisinde çalmaları için verilen Barok Dönemi piyano eserlerinin çoğunlukla öğrencilerin düzeylerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kendilerine çalmaları için verilen Barok Dönemi piyano eserlerini isteyerek çalışmadığını belirten öğrenciler düzeylerine uygun daha çeşitli Barok Dönemi piyano eserlerini çalmak istedikleri sonucuna varılmıştır. Bunun yanında öğrencilere verilen Barok Dönemi piyano eserlerinin belirlenmesinde öğrenci görüşünün çoğunlukla alınmadığı ve tek taraflı bir eser seçimi yapıldığı sonucuna da varılmıştır.

3) Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan süsleme işaretlerinin ve pedal işaretlerinin nasıl uygulanması gerektiğini bilmediği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmının Barok Dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer almasının el koordinasyonlarını sağlamalarını zorlaştırdığını sonucuna varılmıştır. Öğrenciler Barok Dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapıların karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yaptıklarını, bağlı notaları istenilen şekilde yapamadıklarını, dolayısıyla öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde çalamadıkları saptanmıştır. Öğrencilerin bir kısmının ise Barok Dönemi piyano eserlerindeki portato tekniğini doğru uygulamakta önemli bir sıkıntı çekmediği tespit edilirken öğrencilerin büyük bir çoğunluğuna piyano öğretmenlerinin Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumuna

yönelik teknik bilgileri ayrıntılı olarak açıkladığı saptanmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun Barok Dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberleyemedikleri tespit edilirken bu öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun da sessiz geçiş tekniğini doğru uygulayamadığı saptanmıştır.

4) Bulgular ışığında öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun Barok Dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri, Barok Dönemi piyano eserlerinin bestecileri ve füglerde yer alan temaları ayırt edebilme hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısına yakın bir kısmına öğretmenlerinin Barok Dönemi stil özellikleri hakkında gerekli açıklamaları yaptığı diğer yarısına ise açıklama yapılmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin çoğunun Barok Dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını tanımadıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin birçoğunun Barok Dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları birleştiremediği, Barok Dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapıların öğrencilerin birçoğuna yabancı geldiği ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Barok Dönemi eserlerinin yorumunda başarısız olacaklarına dair endişe duydukları saptanmıştır.

5) Barok Dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin ve süsleme işaretlerinin açılımlarının yer almasının öğrenciler açısından yararlı olabileceği, parmak numaralarının belirtilmesinin ve nüans işaretlerinin yer almasının da öğrencilerin çalışmalarını kolaylaştırabileceği, Barok Dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örneklerini dinlemenin öğrencilerin çalışmalarını kolaylaştırıp zevkli hale getirebileceği sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

1) Birinci alt problemde elde edilen sonuçlara dayanarak öğrencilere düzenli deşifre çalışmaları yaptırılması ve öğrencilerin nota okuma alışkanlıklarının daha üst düzeye çıkarılması önerilebilir. Öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerindeki temaları sol el ile çalmakta zorlandıkları sonucuna dayanarak ise öğrencilere eserin çalışılması aşamasında temaları tek tek ayırt edip çalmasının sağlanması ve sonrasında her iki eli birleştirerek çaldırılması yararlı olabilir. Ayrıca öğrencilerin düzeylerine uygun mevcut sıkça kullanılan Barok Dönemi eserlerinin yanında yine aynı döneme ait alternatif eserleri içeren bir kitap oluşturulmasının öğrencilerin Barok Dönemine ve bu dönemde bestelenmiş piyano eserlerine ilgilerinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

2) Öğrencilerin kendilerine çalışmaları için verilen Barok Dönemi piyano eserlerini isteyerek çalışmadıkları sonucuna dayanarak, piyano eğitimcilerinin öğrencilere ders içinde Barok Dönemi ve bestecileri hakkında sık sık bilgiler vermeleri faydalı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda imkânlar doğrultusunda öğrencilerin Barok Dönemi müziğine olan ilgilerini arttırmak amacıyla sesli veya görüntülü materyallerden de faydalanılabilir. Bunun yanı sıra öğrencilere verilecek Barok Dönemi piyano eserlerinin belirlenmesinde öğrencilerin de görüşlerinin ve beğenilerinin dikkate alınması yararlı olabilir.

3) Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan süslemelerin nasıl seslendirilmesi gerektiğini detaylı açıklayan açılımların nota kitaplarında daha fazla yer alması ve yeni oluşturulacak kitaplarda süsleme tekniklerine daha ayrıntılı olarak yer verilmesi süslemeler ile ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne katkı sağlayabilir. Pedal kullanımını gerektiren piyano eserlerinin öğretiminde öğretmenin ders zamanının bir kısmını pedal eğitime ayırması yararlı olabilir. Barok Dönemi piyano eserlerinin öğretiminde pedal kullanımı ve süslemelerin daha ayrıntılı işlenmesinin çalışma sürecini daha verimli hale getirebilir. Barok Dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer almasının el koordinasyonlarını sağlamalarını zorlaştırdığını söyleyen öğrenciler için el koordinasyonlarını geliştirici egzersizlere daha fazla önem vermeleri yararlı olabilir. Ayrıca Barok Dönemi piyano eserlerinde yer alan bağlı notaları istenilen şekilde çalabilmeleri için, öğretmenlerinin derslerde bağ egzersizlerine daha çok yer vermesi karşılaşılan sorunların çözülmesine katkı sağlayabilir. Bunun yanı sıra, etüt kitaplarında bağ egzersizlerinin sıkça öğrenciye tekrar ettirilmesi yararlı olabilir.

Öğrencilerin Barok Dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde seslendirebilmelerini sağlamak için öğretmenler bir dönemde çok sayıda etüt ve eser çaldırmak yerine, öğrencilerinin eksik becerilerine odaklanarak, sadece eksik olan becerilerin üzerinde durması ve buna yönelik çalışma yaptırması yararlı olabilir. Ayrıca öğrencilere, Barok Dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik yalnızca teknik bilgileri açıklamak yerine, öğretmenlerin bu bilgileri uygulamalı ve aşamalı olarak anlatması faydalı olabilir. Ders dışında da öğrencilerin bu teknik bilgileri pekiştirebilmeleri amacıyla hazırlanmış bir kitabın oluşturulması da öğrencilere kaynak olarak yardımcı olabilir.

Öğrencilerin önemli bir kısmının Barok Dönemi piyano eserlerini ezberlemelerinde sıkıntı yaşadıkları sonucuna dayanarak ders içerisinde öğrencinin çaldığı etüt ve

eserlerin öncelikle cümle cümle ezberletilerek çalıştırılması öğrenci açısından yararlı olabilir.

Öğrencilerin sessiz geçiş tekniğini doğru uygulayabilmeleri için ise ders içerisinde özellikle bağlı notalardan oluşmuş etüt ve eserlere önem verilmesi, ayrıca piyano öğretmenin Barok Dönemi piyano eserlerinde sıklıkla karşılaşılan sessiz geçişlerden örnekler göstermesi faydalı olabilir.

4) Barok Dönemi piyano eserlerinin stil özelliklerinin öğrencilerin piyano eğitiminde kullanacakları metotlarda ayrıntılı bir şekilde yer alması, piyano derslerindeki eserlerin deşifre aşamasında eserlerin bestecileri hakkında önbilgilerin öğrenciye kazandırılması ve öğrencilerin bestecilerin müzik hayatlarını içeren kitapları okumalarına teşvik edilmeleri yararlı olabilir. Ayrıca Barok Dönemi stil özellikleri hakkında öğrencilerin istedikleri zaman ulaşabilecekleri anlaşılır bir kaynağın oluşturulması ve piyano derslerinde deşifre ve teknikler kadar eserlerin stil özelliklerine de zaman ayrılması piyano eğitiminde karşılaşılabilecek sorunlara çözüm olabilir.

Piyano derslerinde öğretmenlerin Barok Dönemi eserlerinin yazdıkları müzik formları hakkında detaylı açıklamaları yapmaları ve mevcut form bilgisi kitaplarından faydalanmaları yararlı olabilir.

Barok Dönemi piyano eserlerinde öğrencilerin sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları daha kolay bir şekilde birleştirebilmeleri için eserin tartımlarının öncelikle solfej yapılması daha sonra da sağ ve sol el ile her ezginin birer birer çaldırılması yararlı olabilir.

Piyano öğretmenlerinin, öğrencileri daha çok Barok Dönemi piyano eserleri dinlemeye teşvik etmesi bu eserlerdeki ezgisel yapının öğrencilere daha tanıdık gelmesine ve çalışmalarını kolaylaştırmalarına yardımcı olabilir.

Barok Dönemin önemli bir müzik formu olan füglerde farklı şekillerde birçok kez tekrarlanan temanın yoğun armonik ve melodik yapı içerisinde ayırt edilebilmesini sağlamanın eseri çalabilmede önemli bir adım olduğu gerçeği ele alındığında öğrenci ile beraber öğretmenin füglerin deşifre aşamasında temaları tek tek belirlemesi öğrenci açısından faydalı olabilir.

5) Piyano derslerinde öğrencilerin çoğunlukla yorumladıkları eser ya da etüdün bestecisi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı verilerden anlaşılmıştır. Buna

dayanarak eserin bestecisini ve yaşadığı dönemin özelliklerini bilmemek eseri doğru özellikleriyle çalmayı zorlaştırabilir. Bu nedenle Barok Dönemi piyano albümlerinde notalar kadar eserin bestecisi hakkında da bilgilerin bulunması, derslerde bu bilgilere yer verilmesi eğitim sürecine katkı sağlayabilir. Barok Dönemi piyano eserlerinde sıklıkla kullanılan ve birçok farklı yorumu bulunan süsleme işaretlerinin tümünün açıklamalarını içeren bir kaynak kitap oluşturulması ve ders içerisinde bu kaynaktan yararlanılması deşifre aşamasında öğrenciye zaman kazandırabileceği gibi bu süsleme işaretlerinin öğrenciler açısından akılda kalıcı olmasını da sağlayabilir.

Parmak numaraları belirlenmemiş bir Barok Dönemi piyano eserini kısa zamanda deşifre etmek ve sağlam bir hale getirmek, parmak numaraları belirlenmiş bir esere kıyasla daha uzun zaman alacağından parmak numaralarının ders sırasında öğrenciye de uygun olacak şekilde belirlenmesi yararlı olabilir.

Barok Dönemi ile ilgili piyano albümü çalışması yapacak olan piyano eğitimcilerinin öğrencilerin kolay kavrayabilecekleri şekilde notaya alınmış eserlerin yanı sıra bu eserlerin ağır ve hızlı tempolarda seslendirilmiş ses kayıt örneklerini de çalışmalarına dahil etmesi özellikle kulaktan öğrenmeye daha yatkın öğrencilerin bu eserleri çalmalarını kolaylaştırabilir.

Barok Dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu, stil özellikleri ve yorumlamaya ilişkin kaynaklar yetersiz olduğundan Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki araştırmacıların özellikle eksik olan bu konularla ilgili çalışmalar yapması yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

Altay, G. (2011). *Kontrpuan: Yatay çokseslendirme*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları, s.9.

Bastien, J. W. (1988). *How to teach piano successfully*. California: Neil a Kjos Music Co, ss. 111, 248.

Avcı, A. (2013). Farklı liselerden mezun olan müzik öğretmenliği öğrencilerinin piyano çalma becerilerinin karşılaştırılması (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2013)

Aziz, G. (2013). Pedal kullanımı. Sibel Karakelle (Ed.), *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, s. 153.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, ss. 89,117.

Cangal, N. (1999). *Armoni*, Ankara: Arkadaş Yayınevi, ss. 18, 133, 280.

Cangal, N. (2004). *Müzik formları*. Ankara: Arkadaş Yayınevi, ss. 96, 97.

Cortot, A. (1952). *In search of Chopin*. Westport: Greenwood Press, ss. 44-45.

Cyr, M. (1992). *Performing Baroque music*. Surrey: Ashgate Publishing Limited, s. 21.

Çelebioğlu, E. (2008). *Müzik kuramı*. İstanbul: Bizim Kitaplar Yayınevi, s. 69.

Çimen, G. (2013). Piyano eğitiminde deşifre. Sibel Karakelle (Ed.), *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, s. 105.

Çimen, G. (2001). Piyano eğitiminde pedal tekniği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, (3), s. 161.

Demirova Györrfy, G. (2010). Korrepetitörlük mesleğine genel bir bakış. *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (1).

Demirova Györrfy, G. (2013). Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemin karakteristik özellikleri ve piyano eserlerine yansıyan stil farklılıkları. Sibel Karakelle (Ed.), *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, s. 136.

Dik, C. (2006). Barok dönemde flüt müziği (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, 2006), s.12.

Ekinci, H. (1998). Piyano eğitiminde eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde başlayan öğrencilerin 1.yıl piyano öğretim etkinliklerinin değerlendirilmesi (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, 1998), ss.4, 7.

Ekinci, H. (2013). Piyano eğitiminde müzikal ifade ve yorum. Sibel Karakelle (Ed.), *Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, ss. 44-56-59-61-65.

Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler* (birinci baskı). Ankara: Sözkesen Matbaası, ss. 8, 46.

Erdal, B. (2003). Barok dönemdeki türler ve biçimlerin biçim bilgisi içindeki yeri ve biçim bilgisi dersinin gerekliliği (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2003)

Fenmen, M. (1947). *Piyanistin kitabı*. Ankara: Akba Kitapevi, ss. 71, 72, 81-82, 101.

Feridunoğlu, L. (2004). *Müziğe giden yol - Genç müzisyenin el kitabı*. İstanbul: İnkılap Kitabevi, ss. 5, 81, 82, 83, 90, 120, 203.

Feridunoğlu, L. (2005). *İz bırakan besteciler*. İstanbul: İnkılap Kitabevi, s. 11.

Göher, F. (2002). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitiminde pedal kullanımı (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, 2002), s. 18.

Gökbudak, S. (2013). Piyano eğitiminde öğretim Eserleri ve Basamakları. Sibel Karakelle (Ed.), *Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları, ss. 1-2.

Gültek, B. (2008). *Czerny 100 alıştırma op.599 / ilk piyano öğretmeni* (Birinci Baskı). Ankara: Epilog Yayınları, s. 73.

Hacıev, P. (1999). *Temel müzik teorisi*. İstanbul:Pan Yayıncılık, s. 167.

Kochevistky, G. (1967). *Art of Piano Playing*. California:Alfred Music, s. 1.

Last, J. (1972). *The young pianist, a new approach for teachers and student* (Second Edition). Londra: Oxford University Press, s. 29.

İlyasoğlu, E. (1994). *Zaman içinde müzik - Başlangıcından günümüze örneklerle batı müziğinin evrimi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, ss. 26-55.

Maydwell, F. (2003). *Sight reading skills*. Australia:The New Arts Press of Perth, s. 3.

Özdemir, Y. U. (2012). Müzik öğretmeni adaylarının piyano pedallarına ilişkin bilgi düzeyleri ile pedal kullanma becerilerine ait algılarının değerlendirilmesi (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2012), s. 3.

Özer, B. (2010). Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, 2010), s.14.

Pamir, L. (1984). *Çağdaş piyano eğitimi*. İstanbul: Beyaz Köşk Yayınları, s. 164.

Petenkaya, S. (2006). Piyano öğrencilerinin barok dönem süslemelerine ilişkin bilgi ve performans düzeylerinin saptanması (Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, 2006), ss. 6, 18.

Price, H., Blanton, F.,Parrish, R. (1998). Effects of two instructional methods on high school band students' sight-reading proficiency, music performance and altitude. *Applications of Research in Music Education*, 17 (1), s. 14.

Say, A. (2002). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss. 17, 52, 53, 125, 127, 158, 194, 247, 248.

Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, s. 517.

Say, A. (1992). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, s. 159.

Sözer, V. (1998). *Müzik ansiklopedik sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi, ss. 216, 448.

Xiangyong, Z. (2013). Problems in College Piano Education and Reform Countermeasures. TH Chang (Ed.), Çin: Advances in Education Research Information Engineering Research Inst,

Waters, A.J., Townsend, E., Underwood, G. (1998). *Expertise in musical sight reading: A study of pianists*. *British Journal Of Psychology*.

William, S. N. (1950). *The pianist's problems*. New York: Harper & Row, s. 73.

Wollitz, K. (1966). *An Introduction to Baroque ornamentation*. USA: American Recorder, s. 5.

EKLER

EK-1 : Anket Formu

Anket

Bu anket, "Müzik Öğretmeni Adaylarının Barok Dönemi Pişano Eserlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu yüksek lisans tezine yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu anketten elde edilecek veriler doğrultusunda müzik eğitimi alan lisans I ve IV düzeyindeki müzik öğretmeni adaylarının Barok Dönemi pişano eserlerinde karşılaştıkları sorunlar tespit edilecek, tezin son bölümünde bu sorunların giderilmesine ilişkin öneriler sunulacaktır. Sonuçların gerçeği yansıtabilmesi ve öngörülen sorunlara yönelik çözümlerin üretilebilmesi için lütfen anketi özenle doldurunuz.

H. Ozan DEMİRTAŞ

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı / BURDUR

1. Mezun olduğunuz lise türünü belirtiniz.

Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Diğer liseler

2. Sınıfınızı belirtiniz.

Lisans I Lisans IV

Aşağıda verilen ifadelerden size uygun olan seçeneği "X" işareti ile belirtiniz.		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Barok dönemi pişano eserlerinin deşifre aşamasında karşılaşılan sorunlar				
1.	Barok dönemi pişano eserlerini kolaylıkla deşifre edebiliyorum.			
2.	Temanın (ana ezginin) sol elde de yer alması, hızlı pasajlarda zorlanmama neden oluyor.			
Barok dönemi pişano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu konusunda karşılaşılan sorunlar				
3.	Çalışmam gereken barok dönemi pişano eserleri düzeyime uygundur.			
4.	Düzeyme uygun daha farklı barok dönemi pişano eserlerini çalışmak isterim.			
5.	Verilen barok dönemi pişano eserleri hoşuma gitmediği için çalışmak istemiyorum.			
6.	Barok dönemi pişano eserinin belirlenmesinde pişano öğretmenim benim de görüşümü alıyor.			
Barok dönemi pişano eserlerinde teknik özelliklere ilişkin karşılaşılan sorunlar				
7.	Barok dönemi pişano eserlerinde yer alan süsleme işaretlerinin (tril, mordan, grupetto vb) nasıl çalınması gerektiğini bilmiyorum.			
8.	Barok dönemi pişano eserlerinde pedalı nasıl kullanacağımı biliyorum.			
9.	Barok dönemi pişano eserlerini baştan sona kadar bir bütün olarak çalmakta zorlanıyorum.			
10.	Barok dönemi pişano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer alması el koordinasyonunu sağlamamı zorlaştırıyor.			
11.	Barok dönemi pişano eserlerinde ezgisel yapının karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yapıyorum.			
12.	Barok dönemi pişano eserlerinde bağları istenilen şekilde yapamıyorum.			

13.	Barok dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde çalabiliyorum.			
14.	Barok dönemi piyano eserlerinde kullanılan portato tekniğini doğru uygulamakta zorlanıyorum.			
15.	Barok dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenim ayrıntılı olarak açıklıyor.			
16.	Barok dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberliyorum.			
17.	Sessiz geçiş tekniğini <u>doğru uygulayamıyorum.</u>			
Barok dönemi piyano eserlerinde stil özelliklerine ilişkin karşılaşılan sorunlar				
18.	Barok dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.			
19.	Barok dönemi piyano eserlerinin bestecileri hakkında yeterli bilgiye sahibim.			
20.	Barok dönemi stil özellikleri hakkında piyano öğretmenim gerekli açıklamaları yapıyor.			
21.	Barok dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını <u>tanımıyorum.</u>			
22.	Barok dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan <u>karmaşık tartımları birleştiremiyorum.</u>			
23.	Barok dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapılar kulağıma yabancı geliyor.			
24.	Barok dönemi piyano eserlerinin yorumunda başarısız olacağım konusunda endişe duyuyorum.			
25.	Füglerde yer alan temaları <u>ayırt edemiyorum.</u>			
Barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri				
26.	Barok dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer alması, eseri daha kolay kavramama yardımcı olur.			
27.	Barok dönemi piyano eserlerinde süsleme işaretlerinin açıklamaları (ayrıntılı açıklamaları) yer almalıdır.			
28.	Barok dönemi piyano eserlerinde parmak numaralarının belirtilmesi çalışmamı kolaylaştırır.			
29.	Barok dönemi piyano eserlerinde nüans işaretlerinin yer alması eserleri çalışmamı kolaylaştırır.			
30.	Çalıştığım barok dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örnekleri çalışmamı kolaylaştırıp daha zevkli hale getirir.			

EK-2 : İzin Belgesi - I

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : B.30.2.MAE.0.41.00.00/770-91
Konu : Araştırma İzni

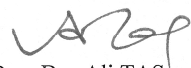
23/02/2012

GÜZEL SANATLAR ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 22.02.2012 tarih ve B.30.2.MAE.0.72.00.00/224-955 sayılı yazısı.

Anabilim Dalımız yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın, "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu tez çalışması için cevabı gelen Üniversitelerin görüşleri yazımız ekte gönderilmiştir. Durumun öğrenciye ve danışmanına bildirilmesi hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Ali TAŞ
Enstitü Müdürü

EK: İlgi Yazı Örneği ve ekleri (7 sayfa)

EK-3 : İzin Belgesi - II

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.MAE.0.72.00.00/ 224-955
Konu : Halil Ozan DEMİRTAŞ

22.02.2012

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 11.04.2011 tarih ve B.30.2.MAE.0.41.00.00/770-127 sayılı yazınız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu tez çalışması için ilgi yazınızda belirtilen ve cevabı gelen Üniversitelerin görüşleri yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Halil İbrahim GÖKCE
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı örneği ve ekleri (6 sayfa)

Adres: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı - 15100 - BURDUR
Telefon: 0-248-213 32 11
e-mail : oidb@mehmetakif.edu.tr

Faks:0-248-213 32 10
Elektronik ağ : www.mehmetakif.edu.tr

EK-4 : İzin Belgesi - III

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ

Sayı : B.30.2.DEÜ.0.12.72.00/
Konu: Tez Çalışması
(Halil Ozan DEMİRTAŞ)

/..../2011

03.05.2011*002330

T.C
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi: 20.04.2011 tarih ve 346-1975 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı Yüksek Lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu tezi ile ilgili anket uygulama isteğinin kabul edildiğine ilişkin Bölüm Başkanlığı'nın yazısı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa TOPRAK
Dekan

EK:1

EK-5 : İzin Belgesi - IV

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

Sayı : B.30.2.DEÜ.0.12.00 / 155
Konu: Anket Uygulama İsteği hk.

02 / 05 / 2011

DEKANLIK MAKAMINA,

İlgi: Dekanlık Makamı' nın 27/ 04 / 2011 tarih B.30.2.DEÜ.0.12.72.00 / 2200 sayılı yazısı

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ' ın Bölümümüz Müzik Eğitimi Anabilim Dalımızda anket uygulama isteği uygundur.

Bilgilerinize gereğini arz ederim.

Prof. Bedri KARAYAĞMURLAR
Bölüm Başkanı

T.A.

02.05.2011
K.

02.05.2011 10:09:33

EK-6 : İzin Belgesi - V

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : B.30.2.GOÜ.0.12.00.00-044/718
Konu : Anket İzni

29/04/2011

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: 20/04/2011 tarih ve 1975 sayılı yazınız.

İlgi yazı gereği, Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın, "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu anket çalışmasının, Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulaması, dekanlığımızca uygun görülmüştür.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU
Dekan

EK-7 : İzin Belgesi - VI

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

Sayı :B.30.2.PAÜ.0.70.00.00.(040.1)-570 -1763

11/05/2011

Konu : Anket İzni.

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi : 24.04.2011 tarih ve B.30.2.MAF.0.72.00.00/346-1375 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ, "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu tez çalışmasına yönelik anketi, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim

Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI
Rektör

Tel : 0-258-296 20 00
gensek@pamukkale.edu.tr
Fax : 0-258-296 23 38
Kınıklı 20070 DENİZLİ

e-posta :
http://www.pamukkale.edu.tr

EK-8 : İzin Belgesi - VII

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.MAR.0.72.00.00/ 9362
Konu : Halil Ozan DEMİRTAŞ

İstanbul, .../.../2011

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 20.04.2011 tarih ve B.30.2.MAE.0.72.00.00-346-1975 sayılı yazınız.

İlgi yazınıza istinaden, Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın "Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar" konulu tez çalışmasını Üniversitemiz Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulama isteği uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. M. Emin ARAT
Rektör Vekili

EK-9 : İzin Belgesi – VIII

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

SAYI : B.30.2.GÜN.0.12.72.02/ 3912
KONU : Halil Ozan DEMİRTAŞ

15 Ağust. 2011

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığına
BURDUR

İlgi : 20.04.2011 tarih ve B.30.2.MAE.0.72.00.00/346-1975 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve ekleri incelenmiş olup; Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisi Halil Ozan DEMİRTAŞ'ın "**Barok Dönemi Piyano Eserlerinin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar**" başlıklı tez çalışması kapsamında, Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerine anket uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet YILMAZ
Dekan V.

Özgeçmiş Sayfası

Kişisel Bilgiler

Adı / Soyadı : Halil Ozan DEMİRTAŞ

Doğum Yeri / Tarihi : Milas / Muğla 15.04.1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Muğla Üniversitesi Eğitim Fak. GSEB Müzik Öğretmenliği

Y. Lisans Öğrenimi : Mehmet Akif Ersoy Üni. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Muğla Üniversitesi / Piyano Öğretmenliği (2006-2007)

Mehmet Akif Ersoy Üni. / Piyano Öğretmenliği (2009-)

İletişim

E-posta : odemirtas@mehmetakif.edu.tr

Telefon : 0 506 478 46 73

Adres : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar

Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Kat: 2, İstiklal Kampüsü, BURDUR

